ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4244 — 10/22 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 22 ՇԷՎՎԱԼ 1317 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4244

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն.
» » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՆՈՑԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՂՋԿԱՆՑ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑԸ

Մինչ այս միջոցները վարժապետանոցի մը հաստատութեան իբր նախափորձ կիրակնօրեայ դասախօսութեանց խնդիրը, ծրագիրը և որոշումը օրուան կարեւորութիւն ստացող հարց մը դարձաւ, ի դէպ է հասարակութեան յիշողութեանը ներկայել թէ մայրաքաղաքիս գեղեցիկ սեռին տրամադրութեան ներքեւ դրուած է արդէն բարձրագոյն նախակրթութեան լրացուցիչ դասընթացք մը որ վարժապետանոցի մը նախադուռը ըսել է, ու երբ մանաւանդ մտածենք թէ եթէ երբեք սահմանուած է որ վարժապետանոցի գաղափարը իրականութիւն գտնէ, առ առաւել արական սեռին համար կրնայ ըլլալ, այն ատեն աւելի եւս կ'ըմբռնենք այն կարեւոր դերը զոր լրացնել կոչուած է աղջկանց յատուկ այդ լրացուցիչ դասընթացքը։

Մայրաքաղաքիս ընդհանուր աղջկանց բարձրագոյն նախակրթութեան յատկացեալ այդպիսի դասընթացքի մը բացումը որո՛ւ կողմէ կրնար և պէտք էր բացուիլ. — պիտի ըսուի թէ անշուշտ բոլոր թաղերու միահամուռ գործակցութեամբ և համեմատական չափով իւրաքանչիւրին կողմէ մէյ մէկ բաժին ծախք վճարելով միայն պէտք էր կամ կարելի էր հաստատել. սակայն իրողութիւնը այնպէս չէ, ընդհակառակը միակ թաղ մըն է որ այդքան կարեւոր կրթական պէտք մը հոգալու թէ՛ նախաձեռնութիւնը ունեցած է և թէ՛ ստանձնած է զոհողութիւնը։ Հա՛րկ է միթէ յիշել յատկապէս, քանի որ ամէն ոք ինքնին կրնայ գուշակել թէ Բերայի թաղն է սա որ Էսայեան վարժարանի մէջ բացած է լրացուցիչ այդ դասընթացքը ներկայ տարւոյ սեպտեմբեր ամսէն սկսեալ և կը շարունակէ կանոնաւորապէս, չխնայելով անոր զարգացման և յառաջդիմութեան համար ոչ մէկ ջանք և աշխատութիւն։ Բերայի արդի Թաղ. Խորհուրդը, որ օժտեր է Կ. Պոլսոյ հայ ժողովուրդը այսպիսի կարեւոր հաստատութեամբ մը, գուցէ մեղադրուելու արժանի թերութիւն մը ունեցած է այնու որ բազմակրկնակ և բազմագունակ յայտարարութիւններով և շլացուցիչ ռեքլամներով հրապարակը չէ ողողած, ինչպէս կ'ընեն շատ մը մարմիններ շատ աւելի աննշան գործ մը կամ բարենորոգում մը կատարած կամ երբեմն ալ կատարելու միտք ունեցած պարագային։ Ընդհակառակը, Բերայի Թաղ. Խորհուրդը բաւականացաւ միայն այս դպրոցական տարեշրջանին սկիզբէն պաշտօնապէս ծանուցանելով հասարակութեան թէ որոշած է աղջկանց համար լրացուցիչ դասընթացք մը բանալ Էսայեան վարժարանին մէջ, հրաւիրելով թաղային վարժարաններու շրջանաւարտ օրիորդները և կամ անոնց աստիճանին հաւասար ուսում ստացող աղջիկները աշակերտել այդ դասընթացքին։ Անկէ ի վեր թողուց որ գործը ինքնին խօսի, և ահա այսօր գործը մէջտեղն է. մայրաքաղաքիս ուսուցչական մարմնոյ ամէնէն ձեռնհաս դէմքերը դասախօսութեան պաշտօն կը վարեն այդ դասընթացքին մէջ որուն կ'աշակերտեն ո՛չ միայն բնիկ Բերացի օրիորդները, այլ և մայրաքաղաքիս զանազան թաղերէն շրջանաւարտ օրիորդները, ինչպէս օրինակի համար Գումգաբուէն, Կէտիկ Փաշայէն, Գատըգիւղէն, Օրթագիւղէն, եւայլն։

Բայց միայն շրջանաւարտ օրիորդներ չեն որ կը հետեւին Էսայեան վարժարանի լրացուցիչ դասընթացքին, այլ կան անոնց մէջ անուններ ալ որ ուսուցչական վկայականներ ունին իրենց գրպանը և զանազան վարժարաններու մէջ ուսուցչութիւն ընող կարգ մը վարժուհիներէ ոչ նուազ կարողութիւն ցոյց կու տան այժմէն իսկ կրթական պաշտօն վարելու. բայց ուզելով իրենց մտաւորական պաշարը աւելի զօրացնել՝ ապագային վերապահած են իրենց ծառայութիւնը կրթական գործին և փութացած են օգուտ քաղել ընծայեալ գեղեցիկ առիթէն, շարունակելու համար իրենց ուսումը լեզուներու և գիտութեանց մէջ։ Եւ պէտք չէ մոռնալ թէ այս տարի լրացուցիչ երկամեայ դասընթացքին Ա. դասարանը միայն բացուած է, որուն երկրորդն ալ առաջիկայ սեպտեմբերին պիտի բացուի։

Անշուշտ ուրախ պիտի ըլլան այս սրտապարար տեղեկութիւնները առնելով ամէն անոնք որ կը հետաքրքրուին մեր կրթութեան կենսական խնդրով և կը հետամտին մանաւորապէս վարժապետանոցի կամ անոր նախափորձի տեղ ծառայող կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ծրագիրներով։

ԹԻՒՐԻՄԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տարօրինակ լուր մը կը հասնի մեզ Իզմիրէն։ Ինչպէս կը յիշուի, Արեւելքի նախորդ թիւերուն մէջ հրատարակած էինք յաջորդական թղթակցութեանց շարք մը՝ զորս մեզի ուղղած էր մեր Իզմիրի նոր թղթակից Գ. Մ. Արծիւեան, և որոնց մէջ այնչա՛փ ձեռնհասօրէն կը պարզէր Իզմիրի թեմական գործերուն անցեալ 1899 տարուան մէջ ունեցած վիճակը։ Արդ, այդ թղթակցութիւնները բաւական ազդեցութիւն ըրեր են Իզմիրի մէջ և դժգոհ մնացողները սկսեր են ձեռքի տակէ նեղել մեր աշխատակից և Իզմիրի նախորդ թղթակից Ռուբէն էֆէնտի Որբերեանը։ Այդ դժգոհներուն արարքը ինքնին ա՛յն աստիճան աղտոտ գործ մըն է որ մեր կողմէ պէտք չենք զգար զայն պախարակելու։ Միայն թէ, միանգամընդմիշտ կը յայտարարենք Գ. Մ. Արծիւեան բնիկ Իզմիրցի երիտասարդ մըն է, — ամէն կերպով արժանահաւատ, — և թէ ո՛և է առնչութիւն չունի Ռուբէն էֆէնտի Որբերեանի հետ։ Այդ դժգոհները աւելի լաւ կ'ընեն իրենց քննադատելի կողմերը մաքրելով. հանրային մարդիկը միշտ քննադատութեան առարկայ կ'ըլլան արդէն. և սակայն, այդ քննադատութիւնները փոխանակ զիրենք խրտչեցնելու, ընդհակառակը պէտք է խթան մը ըլլան իրենց, գեղեցկացնելու և կատարելութեան հասցնելու թեմական շրջանակի մէջ իրենց այն գործը զոր ստանձնած են։

ՁԻՒՆԻՆ ՏԱԿ

«Ծուլամէրկի Լէվին գիւղէն «էմինէ անուն կին մը ու աղջիկը անցեալները մուրալու համար երբ Ալլաթ կ'երթային, «ձիւնի փոթորկի բռնուելով սառեր են։»

ԼՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Այս պարզ ներքին լուրը՝ զոր շատեր ցուրտ անտարբերութեամբ մը կարդացած ու անցած են, միտքս կը ձգէ շատ տխուր տրամ մը՝ որ գրեթէ նմանօրինակ պարագաներու մէջ պատահեցաւ ասկէ շա՛տ տարիներ առաջ, գրեթէ մեր տղայութեան ժամանակ։

Ան ատեն, մեր գիւղէն բաւական վեր պզտիկ հիւղակ մը կար, տուներէն բոլորովին անջատ որսի տաղաւար մը՝ զոր Պոլսէն հարուստ մը կառուցած էր՝ երբ դեռ բարեկամներու հետ կու գար անտառին եղէները զարնելու։ Ցետոյ մարդը ծերացեր էր իր բարեկամներուն պէս, ու լքած էր անտառը՝ պապենական ժառանգութիւն, որուն վրայ այնչա՛փ կը գուրգուրար առաջները։ Ա՛լ ոչ մէկ որսորդ գիւղ հանդիպեցաւ, առտու կանուխ սանդերու մէջ ժողվուած գաղջ կաթը խմելու, և կամ կտոր մը թարմ պանիր ուտելու սեւ հացի շերտի մը հետ. ու մենք, — գիւղի արեւոտ տղաքներ —, ա՛լ չէինք գտներ անոնց ազգազուն բարակները և ուրիշ շուները, որոնց վրայ երբեմն թող կու տայինք մեր գիւղի գամբռները. ի՜նչ մեծ կռիւ մը կ'ընէին և որչա՛փ կը զուարճանայինք։

Բոլոր ասոնք անհետացած էին. ու մեր մեծերը՝ որոնք անշուշտ մեզմէ շատ բան գիտէին, միշտ կ'ըսէին մեզի թէ ալ որսորդ չպիտի տեսնէինք գիւղին մէջ։ Ասեն ատեն միայն, անտառին ծերուկ պահապանը՝ Միլօն, սրտոտ ու քաջ մարդ մը՝ որուն համար կ'ըսէին թէ կրնար մատներուն մէջ քար փշրել, մէկ կամ երկու գաղտորս կ'իջեցնէր գիւղ, ուրկէ ոստիկաններ կ'առնէին կը տանէին զանոնք։

Անտառին հետ լքուած, երեսի վրայ թողուած էր նաեւ որսի պզտիկ տաղաւարը՝ զոր հովն ու փուքը, ձիւնն ու անձրեւը խարխլած էին բաւական ատենէ ի վեր և որ իբր հանգրուան կը ծառայէր մեզի՝ ամէն անգամ որ անտառ մտնելու և նապաստակի որջերէն ձագուկներ բռնելու հրաման մը կորզէինք Միլոյէն։ Միլօ՝ կեանքին մէջ միակ զաւակ մը ունեցած և ան ալ տասը տարեկան թաղելու չափ դժբաղդ եղած ըլլալուն՝ մեզմէ ամէն մէկս կը սիրէր իր զաւկին պէս և անսպառ բարութեամբ մը աչք կը գոցէր մեր բոլոր չարաճճիութիւններուն։

Առտուան մէկը սակայն, երբ անտառ մտնելու կը պատրաստուէինք, Միլօ մեզի պատուիրեց որ ա՛լ որսի տաղաւարը չերթանք. արգելք մը որուն պատճառը մեզմէ ոչ ոք հասկցաւ։ Հարցումներ ըրինք, աղաչեցինք, լացինք, բայց ինքը՝ որ միշտ այնչա՛փ բարի էր մեզի հետ, բնաւ չուզեց բացատրութիւն տալ։ Եւ սակայն, տղուն փափաքը կարելի՞ է կոտրել։ Միլոյի հեռանալուն սպասեցինք, ու մէկիկ մէկիկ, ոտքերնուս ծայրին վրայ կոխելով մօտեցանք տաղաւարին՝ որուն որմերուն բացուածքներէն կրցանք նշմարել կէս տարւոյ կին մը ու գեղեցիկ աղջիկ մը՝ որոնք կերակուր կ'ուտէին հողէ պտուկի մը մէջէն։

Նոյն օրն իսկ լուրը գիւղին մէջ տարածուեցաւ. ա՛լ ամէն մարդ տաղաւարին մէջ բնակող կիներուն վրայ կը խօսէր. հազարումէկ մեկնութիւններ կու տային այդ երեւման, թէեւ կարելի չէր ըսել թէ բերնէ բերան պտոյտ զրոյցներուն մէջ ճշմարտութիւն ըսուածին գէթ նշոյլը կըրնար գտնուիլ։

Ո՞վ կրնային ըլլալ այդ կիները . . . ։ Հարցում մը՝ որ օրերով կրկնուեցաւ գիւղին բոլոր բնակիչներուն կողմէ՝ ամէնէ՛ն տարեցներէն սկսեալ մինչեւ դեռ նոր լեզու ելած տղաքը։ Նոյն իսկ շատեր գաղտագողի մինչեւ տաղաւարը գացին, բայց հոն բնակող կնոջ շնորհալիութիւնը ինչպէս նաեւ աղջկան գեղեցկութիւնը միայն գտան պատմելիք։ Առեղծուածը միշտ առեղծուած կը մնար, և ամէն մարդ գիտէր թէ անոր հանգոյցը Միլոյի քովն է։ Բայց Միլօ, — ինքնին պարզուկ խռուած մը, — սկզբունքի տէր մարդ մըն էր ու մանաւանդ վերջին աստիճան պարտաճանաչ. իրեն պատուիրած էին որ մարդու բան չըսէ, ու զինքը յօշոտէի՛ն ալ, նորէն բան մը չպիտի կրնային կորզել իրմէ։

Բաւական ատեն անցաւ այսպէս. գիւղը իր սովորական կեանքը շարունակեց ապրիլ ու տաղաւարին կիներն ալ՝ որոնք մարդու չէին երեւար, իրենց թագուն կեանքովը ապրեցան։

Եւ երկու տարի ետքն էր որ առտուան մէկը գիւղ լուր բերին՝ թէ երկու խորհրդաւոր կիներուն սառած դիակները գտնուեր են քաղաք տանող ճամբուն վրայ . . . . ։

* * *

Այդ տխուր դէպքէն վերջը միայն մեր գիւղացիք կրցան քակել առեղծուածին հանգոյցը։ Կինը՝ մօտակայ քաղքէն բաւական բարեկեցիկ մարդու մը հետ ամուսնացած ըլլալէ ետքը, կորսնցուցած էր զայն և օր օրի չնչացող չքաւորութեան մը մէջ ինկած էր միակ աղջկանը հետ։ Իր երբեմնի դիրքին յիշատակը՝ ամուր հպարտութեան մը միացած, բնաւ թող չպիտի տար որ գոստ կեանքը սկսէր ձեռքերնին բաց մուրացողներուն։ Նոյն իսկ, հակառակ դեռ թարմ ու գեղեցիկ ըլլալուն, չէր ուզած վերստին ամուսնանալ, մինչեւ վերջը իր ամուսնին յիշատակը անեղծ պահելու համար։ Օր մը, անանկ ատեն մը ուր տանուտէրը կը սպառնար զանոնք դուրս նետել, Միլօ գաղափարը յղացած էր որսի տաղաւարը անոնց տրամադրութեան տակ դնելու. քիչ ետքը Պոլիս երթալով ամէն բան կարգադրած էր. նոյն իսկ տաղաւարին տէրը, — երբեմնի որսորդը, — պզտիկ գումար մըն ալ տուած էր, զոր Միլօ գաղտնի յանձնած էր կնոջ, տեղեակ ըլլալով անոր հպարտ բնաւորութեան։

Սկիզբները, ու վերջերն ալ ո՛չ ոք գիտեր թէ ինչպէ՛ս կ'ապրի այդ կինը, և ինչպէս կ'ապրեցնէ իր աղջիկը։ Ու Միլօ՝ որ սակայն ամէն բան գիտէր, իր եօթանասուն տարեկան մարդու գիտակից յամառութեան մէջ միշտ լուռ կը մնար։ Միայն, քիչ ատեն ետքը, քաղքին մէջ, գլուխը սեւ շարփով գոցուած կին մը սկսած էր երեւալ. ամէն պէտք ունեցող տուն կը մտնէր, ծառայութիւններ կ'ընէր, և առանց իսկ երեսը բացած ըլլալու, վարձքը առնելով կը ձգէր կ'երթար։ Շատե՛ր կը հարցնէին թէ ո՛վ կրնայ ըլլալ այդ կինը, բայց ոչ ոք կը մտածէր քաղքէն հեռացած ու որսի տաղաւարը քաշուած այրի կնոջ վրայ . . . ։

* * *

Այն տարին՝ ահռելի ձիւն մը ունեցանք։

Մեր գիւղը թաղուածի պէս բան մըն էր, և ամբողջ երեք օր, գիշեր ցորեկ յաջորդական վեց ձիւնի փոթորիկներ տեղի ունեցան անօրինակ սաստկութեամբ մը որ մեր եօթասունինոց ու ութսունինոց ծերերուն ալ անծանօթ էր։

Այդ փոթորիկներէն առաջինին իրիկունը, տաղաւարին աղջիկը սաստիկ տաքութեամբ մը անկողին ինկած էր, սոսկալի տենդ մը՝ որ այնչա՛փ ցաւ կը պատճառէր իրեն և այնչափ ալ վիշտ իր մօրը։ Ի՞նչ ընէր այդ լքեալ գլուխը, ուր միս մինակ էին խարխուլ տնակի մը մէջ զոր ձիւնը պատեր էր չորս կողմէն և զոր պզտիկ վառարան մը ի զուր կը ջանար տաքցնել։ Տենդը կը սաստկանար աղջկան քով. ի՞նչ ընել այդ օդին, ի՞նչ ընել այդ ցուրտին, ո՞ւր երթալ դուրսի ձիւնին մէջէն՝ որ թիզ մը բարձրութեան հասած էր . . . ։

Բայց մօր մը սէրը գիտէ՞ կանգ առնել այդ արգելքներուն հանդէպ. մայրը՝ միակ էակն է աշխարհիս, որուն հոգիին լմուած ըլլայ անձնազոհութիւնը, անձնուրացութիւնը՝ նոյն իսկ ամէնէ՛ն նեղ պարագաներու մէջ. ինքն է միայն որ զաւկի մը սիրուն համար կրնայ երջանկութիւն մը արհամարել ու կեանքը վրայ տալ։ Սիրոյ անթառամ է ան, Գութի անծեռուկը. և իր սիրտը յաւերժական էտլվայսն է՝ ուր զգացումը զաւկին համար անխաթար կը մնայ։

Տաղաւարին կինը որոշումը տուած էր։ Մտածած էր Միլոյի վրայ որ ձիւնէն չէր վախնար և որ կրնար վերջապէս օգնութիւն մը ընել իրենց։ Եւ աղուոր խօսքերով աղջկանը յոյս տալէ վերջ, վրան առած էր միակ շալը որ քիչ մը նոր կը մնար, ու նետուած էր դուրս, համայնատարած ձիւնին մէջ, այն պահուն ուր սոսկալի փոթորիկը կը սկսէր։

Եւ ա՛լ չէր երեւցած . . . ։

Արեւը, — տժգոյն արեւ մը ինքնին —, մարը մտած էր տակաւ։ Գիշերը իջած էր ու շատ չանցած մութը գրկած էր չորս դին։ Անկողնին մէջ աղջիկը իր ցաւերը մոռցած, կը մտածէր մօրը վրայ որ չէր երեւար։ Ի՛նչ եղած էր արդեօք . . . ։ Օրեր առաջ գայլեր տեսնուած էին գիւղին մօտերը. արդեօք մայրը յօշոտուա՞ծ էր անոնցմէ, թէ չէ սառած էր ցուրտէն։ Ի՞նչպէս ճշդել այս ամէնը։

Եւ սպասած էր քանի մը ժամ ալ, շարունակ գալարուելով այդ տենդին մէջ որ ջիղերը կը փեթռտէր և որուն ինք կարեւորութիւն անգամ չէր տար, միշտ սպասելով մօրը որ դեռ չէր երեւցած։ Նորէն ժամեր անցեր էին, սպասումի երկար ժամեր որոնք այնչա՛փ տանջած էին զինքը։ Ցետոյ, յոյսը կտրած էր ալ և վրայի վերմակը մէկ կողմ նետելով, հագուած էր հապճեպով և իր կարգին դուրս ինկած՝ մայրը փնտռելու . . . ։

Լաւ մայր մը լաւ զաւակներ կը ծնի։

. . . .

* * *

Երբոր փոթորիկները դադրեցան ու կրցանք գիւղին ճամբաները մաքրել, այն ատեն միայն տաղաւարին կիներուն սառած դիակները երեւան հանուեցան։ Աղջիկը մօրը վրայէն գտած էին, ձիւնի հաստ խաւով մը ծածկուած։

Ի՞նչ պատահած էր արդեօք։

Ոչ ոք որոշ բան մը կրնար ըսել, բայց ամէն մարդ կը գուշակէր բոլոր քստմնեցուցիչ մանրամասնութիւնները այդ տրխուր տեսիլին որ այսպէս յանկարծ միտքս կ'իյնայ պարզ ներքին լուրի մը ընթերցմամբ։

Կինը, տաղաւարէն դուրս ելլելէ ետքը խեղդուած ըլլալու էր ձիւնի տարափին տակ, և անշուշտ ինկած հոն ուրկէ գտած էին զինքը։ Իսկ աղջիկը՝ միեւնոյն ճամբան ընտրած, ինքն ալ անշուշտ չէր դիմացած փոթորկին ու մինչեւ մօրը ինկած տեղը առաջանալէ ետքը ուզած էր կանգ առնել պզտիկ ձիւնակոյտի մը վրայ, առանց գիտնալու թէ անոր տակն էր իր փնտռածը, իր մայրը։

Եւ հոն անշուշտ կռուած էր բնութեան դէմ, կռուած էր ձիւնին դէմ՝ որ զինքը խեղդել կը ջանար և որուն մէջէն իր նայուածքը ի զուր փնտռած էր մօրը թուխ ստուերը. այն մօրը՝ որ կեանք տուած էր իրեն, այն մօրը որ տառապած էր իրեն համար, այն մօրը վերջապէս՝ որ այդ օդին թերեւս կեա՛նքը վրայ տուած էր իր սիրուն։

Ու քիչ ետքը ինքն ալ սառեր մնացեր էր նստած տեղը, և իր կարգին ծածկուած ձիւնին տակ, որ մաքուր ու ճերմակ գերեզմանը դարձած էր այդ մաքուր ու ջինջ հոգիներուն . . . ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ՖՐԷՕՊԷԼ

(Վերջին յօդուած)

Դ.

Ֆրէօպէլ, մանուկները երգերով պատրաստելը բնական գտնելով, յոժ տուաւ մանկական երգերուն։ Միեւնոյն մտածումով — գիտնալով որ խաղը ամէնէն էական պայմանն է տղուն համար հաճելի կրթութեան մը, — խաղեր հնարեց, որպէս զի ասոնցմով կարելի ըլլայ պայծառ և յստակ կերպով ցոյց տալ ինչ որ պէտք է ըսել կամ ընել տալ։ Տղայ մը կը սորվի միայն զուարթօրէն և խաղալու ձեւին ներքեւ։ Ֆրէօպէլի մանկական երգերը ընկերացած են գրեթէ միշտ մարմնական շարժումներու։ Ինչ որ մարմնին համար կ'ըլլուի, նոյնը կ'ըլլուի նաեւ մտքին համար և գաղափարները միայն երգով չէ որ կը կազմուին։ Խաղերուն նպատակն է՝ հաճելի ժամանց մը անցընել տալով մէկտեղ, սորվեցնել տղուն՝ երաժշտութիւն և կարգապահութիւն. ասոնք տանելի ընել տալ տղուն՝ ֆիզիքական, մտաւորական և բարոյական զարգացման համեմատութեամբ։

Անվիճելի է թէ «խաղը» տղուն սիրական իտէալն է. կարեւոր է ուրեմն որ հրահանգիչ և օգտակար ըլլայ ան, որովհետեւ խաղին մէջ տղան ցոյց կու տայ ինչ որ իր մտքէն կ'անցնի։ Քանի մը միտումներ և տրամադրութիւններ միանգամայն կը յայտնուին, առիթներ չեն պակ-

—)(4)(—

ԿԻՒՍԹԱՎ ՖԼՕՊԷՐ

ՊԱՐԶՈՒԿ ՍԻՐՏ ՄԸ

Բ.

Կէս օրէ վերջը, կ'ելլէին կ'երթային էշով Թոշ-Նուաէն անդին, Էնքըվիլի կողմը։ Արահետը, նախ և յառաջ, որսաբանի մը մարմանդներուն նման ձորակաւոր գետիններու մէջտեղէն վեր կը բարձրանար, յետոյ կը հասնէր սարահարթի մը վրայ՝ ուր փոխն ի փոխ կը տարածուէին արօտավայրեր և հերկուած արտեր։ Ճամբուն սահմանածայրին վրայ, մորենիներու խառնակոյտին մէջ, չիչխաններ կը ցցուէին ասդին անդին. մեծատարած գօս ծառ մը ճիւղերովը զիկզակներ կը յօրինէր կապոյտ օդին վրայ։

Գրեթէ միշտ մարգի մը վրայ կը հանգչէին, Տօվիլ աջ կողմերնին, Հավռ՝ ձախ և դիմերնին բաց ծովը։ Արեգակէն ճաճանչաւուխտ էր ծովը, հայելիի պէս միապաղաղ, այնպէս մեղմ որ հազիւ կը լսուէր դղչիւնը. թաքուն ճնճղուկներ կը բիբէին. և երկինքի անծայրածիր կամարը այս ամէնը կը պարածածկէր։ Օպէն, նստած, կարը կը կարէր. իրեն մօտ Վիրժինի կնիւններ կը հիւսէր. Ֆէլիսիթէ հուսամի ծաղիկներ կը քաղէր. Բօլն ալ՝ որ կը ձանձրանար, կ'ուզէր մեկնիլ։

Ուրիշ անգամներ ալ, նաւակով Թուքի առջեւէն անդին անցնելէ յետոյ՝ խեփորներ կը փնտռէին։ Տեղատուութեան միջոցին աւազին վրայ բացը կը մնային եքինոսներ, գոդֆիշներ (godefiche), ծովամայրեր. ու տղաքը կը վազվռտէին բռնելու համար փրփուրի ծուէնը զորս հովը կը թռցնէր։ Մեղկ ալիքները, երբ աւազին վրայ կ'իյնային, ափունքին երկայնքը կը ծաւալէին, որ աչքդ առածին չափ տեղ կը տարածուէր, բայց ցամաքին կողմէ սահման ունէր այն աւազակոյտերը որ ձիարձակարանի ձեւով ընդարձակ մարգագետինէ մը, Մառէն զինքը կը զատէին։ Երբ այդ կողմէն կը վերադառնային, խորը՝ բլրակին զառիվայրին վրայ ելող Թռուվիլը ամէն մէկ քայլերնուն կը մեծնար, ու բոլոր անհաւասար տուներովը կարծես կը փթթէր զուարթ խառնակութեան մը մէջ։

Շատ տաք եղած օրերը իրենց սենեակէն դուրս չէին ելլեր։ Դուրսի ակնախտիղ պայծառութիւնը լուսազանգ գօտիներ կը դրոշմէր բեղկերուն նըրբափայտերուն վրայ։ Բնաւ ձայն չկար գիւղին մէջ։ Վարը, մայթին վրայ, մարդ չկար։ Համապարփակ այս լռութիւնը իրերուն հանդարտութիւնը կ'աւելցնէր։ Հեռուն, կալափոտիչներուն մուրճերը ողնափայտերու խծուծ կը դնէին, ու ծանր սիւք մը խայծղանին հոտը կը բերէր։

Գլխաւոր զբօսանքը նաւակներուն վերադարձն էր։ Զօղանչանները անցնելնուն պէս՝ սաղապաձեւ կը սկսէին երթալ։ Իրենց առագաստները կայմերուն մինչեւ երկու երրորդը կ'իջնէին. ու երբ առաջնակայմի առագաստը օդապարիկի մը պէս կ'ուռենար, կը յառաջանային, կը սահէին ալիքներուն ծփծփանքին մէջ՝ մինչեւ նաւահանգիստին մէջտեղը ուր խարիսխը յանկարծ կ'իյնար վար։ Ցետոյ նաւը քարափին կից կը կենար։ Նաւաստիները կողնոցքէն դուրս կը նետէին կայտառուն ստոստոտւն ձուկերը. շարք մը սայլիկներ իրենց կը սպասէին ու բամպակեայ գտակ դրած կիներ կը յարձակէին կ'առնէին սակառները ու այրերնին կ'ողջագուրէին։

Այդ կիներէն մէկը օր մը Ֆէլիսիթէի մօտեցաւ, որ քիչ մը վերջը սենեակը մըտաւ, ցնծալից և ուրախ։ Քոյրերէն մէկն էր զոր ճանչցեր էր. ու ահա Նաստազի Պարէթ, Լըռուի կինը, ելաւ եկաւ կուրծքին վրայ կաթի մանուկ մը՝ աջ ձեռքովը ուրիշ մանուկ մը բռնած, ու ձախ կողմը փոքրիկ նաւազ մանուկ մը՝ ձեռքերը մէջքին ու պէռէթը (գտակ մը) ծուռ դըրած։

Քառորդ ժամ մը վերջը Տիկին Օպէն այդ կինը ճամբեց։

Միշտ կը հանդիպէին անոնց, խոհանոցին մօտիկները, կամ պտոյտի ատեն։

Էրիկը մէջտեղ չէր ելլեր։

Ֆէլիսիթէ անոնց վրայ սէր կապեց։ Վերմակ մը, շապիկներ, պզտիկ հնոց մը գնեց անոնց. յայտնի էր որ կը կթէին զայն։ Այս թուլութիւնը ջիղերուն կը դպչէր Տիկին Օպէնին, որ արդէն բնաւ չէր ախորժեր այդ քեռորդիին ընտանի ձեւերէն, — վասն զի իր որդւոյն հետ «եսոյով «դունյով կը խօսէր. — և որովհետեւ Վիրժինի կը հազար և ալ օդերը ախորժ չէին, Բօն-լ'Էվէք վերադարձաւ։

Պ. Պուռէ գաղափար տուաւ իրեն վարժարանի մը ընտրութեան վրայ։ Քանինը լաւագոյնը կը համարուէր։ Բօլը հոն ղըրկեցին. ու սրտոտ կերպով հրաժեշտ տըւաւ, վասն զի ուրախ էր որ կ'երթար ապրիլ տան մը մէջ ուր ընկերներ պիտի ունենար։

Տիկին Օպէն համակերպեցաւ որդւոյն հեռանալուն, վասն զի անհրաժեշտ էր։ Վիրժինին երթալով աւելի հոգը չըրաւ։ Ֆէլիսիթէ կը փնտռէր անոր աղմուկը։ Բայց զբաղում մը ելաւ իրեն որ մխիթարեց զինքը։ Ծնունդէն սկսեալ, ամէն օր մատաղատի աղջիկը քրիստոնէականի դասի տանելու սկսաւ։

Գ.

Դրանը առջեւ ծնրադրութիւն մը ընելէն վերջը, եկեղեցւոյ բարձր կոնքին տակէն կը յառաջանար աթոռներու կըրկին շարքին մէջէն, կը բանար Տիկին Օպէնի նստարանը, կը նստէր, և աչքերը չորս դին կը պտտցնէր։

Աջակողմը մանչերը, ձախակողմը աղջիկները կը գրաւէին դասին նստարանները. երեցը գրակալին քովը ոտքի վրայ կը կենար. սրբարանին ապակեայքին վըրայ, Հոգին Սուրբ Կոյսին վերեւը կեցած էր. ուրիշ ապակեայք մը կը ցուցնէր Կոյսը Յիսուս Մանուկին առջեւ ծնրադիր, և տապանակին ետին՝ փայտեղէն խմբանդըր մը կը ներկայացնէր Սուրբ Միքայէլը որ վիշապը կը զգետնէր։

Քահանան նախ և առաջ Սրբազան պատմութեան մէկ համառօտութիւնը ըրաւ։ Ֆէլիսիթէ կը կարծէր տեսնել դրախտը, Ջրհեղեղը, Բաբելոնի աշտարակը, բոցավառ հրաբորբոք քաղաքներ, կործանուած կուռքեր. ու այս շլացումէն իր վրայ մնաց Բարձրեալին յարգանքը և անոր բարկութեան երկիւղը։ Ցետոյ, լացաւ երբ մտիկ ըրաւ Չարչարանքը։ Ինչո՞ւ խաչեր էին զայն, զայն որ մանուկները կը սիրէր, ամբոխները կը կերակրէր, կոյրերը կը բժշկէր, և առ հեզութեան ուզած էր ծնիլ աղքատներուն մէջ ախոռի մը աղբին վրայ։

Թարգմ. Յ. ՍԷԹԵԱՆ

(Շարունակելի)

սէր ինքնութեան, վեհասիրութեան և թշնամութեան զգացումները արթնցնելու, ինչպէս նաեւ ներողութեան և բարեկամութեան։ Ֆրէօպէլ և իր աշխատակիցներն ու հետեւորդները շատ բան սորվեցան տղոց խաղերէն և իրենց գաղափարները բառերով ու երաժշտութեամբ հագուեցուցին։

Մանկապարտիզպանուհին՝ տղոց երգած առեն առիթը չպիտի փախցնէ գործածել երգերը իբրեւ բարոյական կրթութեան միջոց։ Դասը հաճելի կերպով կը տպաւորուի տղուն մտքին վրայ և կը նպաստէ կանուխէն բարի սկզբունքներ դրոշմելու անոր սրտին վրայ, անոր հոգիին մէջ։ Երգեցողութիւններով է որ տղուն կրօնական զգացումները կը զարթնուն։ Մանկապարտէզ մը առանց դաշնակի, ողորմելի է և զրկուած կը համարուի Ֆրէօպէլի նպատակը յառաջ տանելու էական մէկ միջոցէն։ Ցարմար երաժշտութիւն մը, ամենէն խրտչող և ամենէն անընտել մանուկին սիրտը կրնայ մեղմացնել, զօրացընել, զսպել և անոր թաքուն ազնիւ զգացմանց կոչում ընելով՝ բարձրացնել, առաջնորդել զինքը բնութեան աքանչացումէն մինչեւ իրեն Արարչին, Աստուծոյ սիրոյն։ Եթէ տղաք քաջալերուին, գործնական աշխատութեան մէջ ալ մեծ հաճոյք պիտի գտնեն և երբեք իրենց մըտքէն չպիտի անցընեն թէ իրենց կարողութենէն վեր է կամ արժանապատուութեան կը դպչի, ձեռք կարկառել հոն՝ ուր աշխատութիւն կայ իրենց համար։

Մանկապարտէզ մը պէտք է գտնուի ընդարձակ սրահի մը մէջ, լայն միջոց տալով տղոց խաղերուն. քովը պիտի ըլլայ նաեւ պարտէզ մը անպատճառ, ուր տղան կրնայ իր ժամանակը անցընել երբ օդը բաց է։ Պարտէզը գլխաւորաբար պիտի ապահովէ աւելի կատարելապէս մարմնական առողջ կրթութեան հետ մտաւորական գործունէութիւն։ Եթէ կլիման ներէր, Ֆրէօպէլ պիտի դաստիարակէր իր աշակերտները մաքուր, թարմ օդին մէջ, արեւին կենսատու ճառագայթներուն տակ, ծաղիկներուն մէջ վազվզել տալով։ Իր դրութեան նպատակն էր ապահովցնել պզտիկներուն մարմնական ինչպէս նաեւ մտաւորական առողջութիւնը. անընական կը գտնէր որ տղաք բանտարկուէին սենեակներու մէջ երբ իրենց մարմնին բովանդակ անդամները անյագ մեծ փափաքով կը խնդրէին շարժիլ տաքուկ արեւին տակ։

Պարտէզը մի միայն տղոց յատկացուած ըլլալու է։ Ամէն աշակերտ հոն պէտք է ունենայ իր հողը, ուր պիտի ցանէ հունտեր, հսկելով օր ըստ օրէ անոնց աճումին։ Այսպէս պարզ և զբօսանքի ձեւին տակ պիտի հրահանգուի մանկապարտիզպանուհիներէն իր դիտածներուն վրայ։ Երբ օդը չներէ դուրս ելլելու, կայ անդին ընդարձակ սրահը ուր պիտի գտնուին մասնաւոր պահարաններ տղուն խաղալիկներուն և գործիքներուն համար որոնց կանոնաւորութեան և մաքրութեան մասին մեծ հոգ և խնամք տանելու է։ Մինչեւ եօթը տարեկան տղոց համար բնաւ գիրքի և մելանի աշխատութիւն չկայ. միայն դպրոցին մէջ զօրեղ, սիսթեմաթիք զօրացում մը մարմնին, զգայութեանց, մտաւորական կարողութեանց և դրամագրութեանց։ Այսպէս պատրաստուած տղան արդէն ապագայ դաստիարակութեան ընդունակութեան կազմ և պատրաստ է, աստիճանաբար հասկցած ըլլալով շատ մը բաներու տարբերքները։

Մեծ մանկավարժին 20ի չափ նուէրներով,—զորս ստեղծեց առանձնութեան ու լռութեան մէջ, միշտ փակուած դռներով, ճգնաւորի մը կեանքով,—սրամիտ տղան արդէն իւրացուցած է նաեւ ինքնահնարութեան գաղտնիքը, աշխատութեան մասին իր հետաքրքրութիւնը բազմապատկուած և ձեռական աշխատութիւնը զարգացած է։ Խորհելու կարողութիւնը զարգացած, սորված է ան համաչափութեան հրապոյրը, անզգալաբար վարժուած է ներդաշնակութեան և յարմարութեան զգացման հակակշռին։ Քիչ շատ կ՚ըմբռնէ թուաբանութեան տարրերը և այլ եւս կը պահանջէ երկրաչափութեան, քոյր գիտութեան, մանկարդակները։

Այս այսպէս ըլլալով ուրեմն, կը մնայ մեզ օգտուիլ գիտնալ մանկավարժական այս սքանչելի դրութենէն, առանց աւելորդ դրամ և ժամանակ վատնելու, առանց ինքզինքնիս խաբելու, միշտ խղճի մտօք յիշելով թէ առողջ ու կատարեալ մանկութիւն մը, առողջ զօրեղ ու կատարեալ չափահասութեան մը միակ հիմնական խարիսխն է։

Մանկութիւնը պէտք է որ մանկութեան մէջ հասուննայ. այս է Ֆրէօպէլի տեսութիւնը. ա՛յս է կրթական մեծ փիլիսոփային տեսութեանց խորին նշանակութիւնը։ Լ. Գ.

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէմսթէքիի հասոյթներով երաշխաւորուած 4 առ 100 տոկոսաբեր Բաժնեթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1900 փետր. 1)13 էն ըսկսեալ թիւ 4 կտրոնը (որուն պայմանաժամը կը լրանայ այդ թուականին) ինչպէս նաեւ նոյն փոխառութեան այն պարտաթուղթերը որոնք ջնջուած են 14րդ վիճակահանութենէն, պիտի վճարուին Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ կիշէին։

Այդ կտրոններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն, որոնց պէտք է կցուին թուաւոր պօռտրօներ, ընկալագիր մը պիտի յանձնուի որ 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուի Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ Սնտուկին։ 10—14

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Անցեալ շաբաթ օր Տէյմսբորթի մէջ հրամանագիր մը հրատարակուեր է թէ ծովային նախարարութիւնը գործօն ծառայութեան մէջ պիտի դնէ պահեստի նաւատորմէն քանի մը մարտանաւեր։ Աբեւմտեան նաւաբաժնին պահեստի մարտանաւերը Բորթլանտի առջեւ պիտի համախմբուին։ Այս շարժումները անսովոր ըլլալով, երբ նախազգուշական միջոցներ կը համարուին։ Նաւային զինուորներ Մէյտսթոն հասեր են անցեալ շաբաթ օր՝ զինուորագրական գործողութիւններ կատարելու համար։ Այդ զինուորները հրաման ստացեր են Քէնթի գաւառին բոլոր քաղաքները ու գիւղերը պտտիլ։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Պատերազմի դաշտէն շաբաթ օրը Լոնտոն հասած լուրերը աւելցուցին ընդհանուր ցնծութիւնը։ Պատերազմական նախարարութիւնն ալ այլ եւս չի տարակուսիր թէ Քարէյնսպրկ Գլուխին մէջ վերջապէս տեղի ունեցած է այն նոր երեւոյթը որուն վրայ խօսեցաւ Լորտ Սոլզպէրի հինգշաբթի իրիկուն, և որուն համար շատերը յոյսերնին կտրած էին։ Լրագիրները շատ չափաւոր կերպով կը խօսին յաջող լուրերուն վրայ և կը յորդորեն հասարակութիւնը չվհատիլ երբ նորէն վերսկսին ձախողուածները՝ որոնք հաւանական են՝ Պօէրներու նման զօրաւոր հակառակորդներու հետ։ Ուէսթմինսթըր Կազէթ ծաղրանկար մը հրատարակած է ներկայացնելով Պ. Սէսիլ Ռոտսը որ վեր կ՚ելլէ ադամանդի հանքին մէջէն ուր թաղուած էր։ Ֆրէնչ զօրավարը անոր կը մօտենայ և կ՚ըսէ «Կ՚ենթադրեմ թէ դուք էք Պ. Սէսիլ Ռոտս»։

ՎԱԼ ՔՐԱՆՑ

Իվնինկ Նիւզ փետր. 17 թուականով սա հեռագիրը կը հրատարակէ Լորէնսօ Մարքէզէն.— Պօէր աղբիւրէ առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ անգլիական զինուորները նորէն կը յարձակին Վալ Քրանցի վրայ։ Կատաղի ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Պօէրները տակաւին կը պահեն իրենց դիրքերը։

ԼՈՐՏ ՌՈՊԷՐԹՍԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը ուրբաթ օրը հրատարակեց Լորտ Ռոպէրթսէն առնուած սա հեռագիրները.

«Լորտ Ռոպէրթսի մէկ հեռագիրը որ Ֆրէնչ զօրավարին Քիմպըլի հասնիլը ծանուցանող հեռագիրէն առաջ ստացուած է, Մոտտէր Րիվըրէն ուղղուած է փետր. 16 թուականով և կ՚ըսէ.— Եագոպստալի մէջ առաջին հետաղօտութիւն մը կատարելէ ետքը, թեթեւ հեծելազօրքերը յարձակում մը կրեցին և ունեցան տասներկու վիրաւոր որոնց Չը՛ սպայ. նաեւ տասը հոգի անյայտացան։ Կ՚երեւայ թէ Ֆրէնչ զօրավարը նուաճեցուցած է Քիմպըրլիի վրայ գործուած ճնշումը։ Քիմպըրլիի անգլիական զինուորներուն հրամանատարը նշանացի հեռագրով կը ծանուցանէ թէ Պօէրները հեռացեր են Ալէքսանտերսֆոնթայնէն որուն անմիջապէս տիրեր են Քիմպըրլիի անգլիական զինուորները։ Մինչեւ հիմա Ֆրէնչ զօրավարին կորուստները շատ թեթեւ են։ Զօրավարը իր գնացքը կը շարունակէ Ապօնսի թումբէն անդին։ Թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը գրաւեցին իրենց ետին գտնուած դիրքերը։ Քէլէման զօրավարը տեսնելով որ թշնամին բազմաթիւ է, Արունտէլ քաշուեցաւ նաւուբորթը պաշտպանելու համար։»

Եագոպստալ, 16 փետր.— Լաւագոյն պատճառներ ունիմ կարծելու թէ Մակէրսֆոնթայնի պատնէշները պարպուած են և թէ Պօէրները կը փորձեն փախչիլ։ Ֆրէնչ զօրավարը Քիմպըրլիի հիւսիսային կողմը կը գտնուի։ Հետեւակներու կիսաբաժին մը այս միջոցիս կը հալածէ Պօէրներու բազմաթիւ կառաւաններ որոնք դէպ ի Պլէօմֆոնդայն կ՚ուղղուին։

Ռիւ Րիվըր, 14 փետր.—Հեծելազօրքերու զօրաբաժնին հրամանատար Ֆրէնչ զօրավարը՝ բազմաթիւ թնդանօթներով կիրակի առտու Րիվըրէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Ռամտամ, ենդլինէն 12 մղոն դէպ ի արեւելք ուր հետեւեալ օրը համախմբուեցաւ ամբողջ զօրաբաժինը։ Զօրավարը արագութեամբ առաջացաւ մինչեւ Ռիթ-Ռիվըր։ Պօէրներու խումբ մը արգելք եղաւ Տէքիլի և Ուօթէրս Դալի անցքերուն առջեւ։ Ֆրէնչ քանի մը ժամ ռմբակոծեց Պօէրները, զորս ետ մղեց։ Զօրավարը երէկ անցաւ գետակը, շարունակելով իր փայլուն յառաջխաղացութիւնը դէպ ի Քլիփի ու Ռոնտէվալի ծանծաղուտները Մոտտէր Րիվըրի վրայ։ Հոն ալ կարճ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Բուռն թնդանօթաձգութեան մը հետեւանքով Պօէրները ստիպուեցան անճապարանքով ետ քաշուիլ։ Անգլիացիները գրաւեցին շատ մը արջառ և երկու հազար ոչխար։ Ֆրէնչ զօրավարը իր ընթացքին արագութեամբը և իր զինուորներուն թիւին առաւելութեամբը կրցաւ փոխադրութեանց դժուարութեան և ջուրի նուազութեան հակառակ, յանկարծակիի բերել Պօէրները։ Անգլիացիներուն կորուստը շատ քիչ է։»

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ Լոնտոնէն սա հեռագիրը հրատարակած է.— «Հօս զրոյց կայ թէ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Մաք Քինլի, մտերմաբար հարցնել տուեր է Ուաշինկթընի անգլիական դեսպանին թէ Մ. Նահանգաց նախագահը միջնորդութեան համար եթէ առաջարկութիւն մը ընէ, անգլիական կառավարութիւնը ինչպէս պիտի ընդունի։ Բրիտանական դեսպանը պատասխաներ է թէ նուազ բարեկամական արարք մը պիտի նկատուի։

ԶԷՆՔԵՐԸ

Սպանիոյ Տէրակոյտին մէջ նախարարապետ Պ. Սիլվէլա, հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ պաշտօնական տեղեկութիւններու նայելով Բլասէնթիա զինագործարանին մէջ շինուած զէնքերը ու ռազմամթերքները քանի մը օտար վաճառականներու կողմէ գնուած են և ոչ թէ անգլիական կառավարութեան կողմէ։ Նախարարապետը յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ազդու միջոցներ ձեռք առած է, որպէս զի չէզոքութեան օրէնքները չբռնաբարուին։

—Պիլպաոյի (Սպանիա) լրագիր մը կ՚ըսէ թէ մասնաւոր գործակալներ հանրային տեղեր ու գինետուններ կը պտտին Անգլիոյ բանակին համար կամաւորներ գրելու նպատակով և թէ իւրաքանչիւր մարդու 1600 ըէսէթա կու տան։

ԳԱՂԹԱՎԱՅՐԵՐԸ

Քանատայէն շաբաթ օրը 178 զինուորներ հարաւային Ափրիկէ ուղեւորեցան.

—Աւստրալիայէն Հարաւային Նոր Կալէսի նիզակաւոր հեծելազօրքերու նոր գունդը ուրբաթ օր հարաւային Ափրիկէ ուղեւորեցաւ։

ՔՐՈՆՆԷԻ ՆԱՀԱՆՋԸ

Եագոպստալէն փետր. 15 թուականով կը հեռագրեն թէ Պօէրները որոնք նոյն առտուն կանուխ քաղաքը գրաւած էին, թնդանօթներու միջոցաւ ետ մղուեր են։ Պօէրներուն այդ նահանջը շատ դժուար եղաւ, վասն զի ստիպուած էին բլուրի մը գագաթէն անցնիլ, որով անգլիական թնդանօթներուն համար լաւ նշանակէտ մը կ՚ըլլային։ Մոտտէր-Րիվըրէն Եագոպստալ տանող ճամբան հիմա բոլորովին ազատ է և հեռաւորութիւնը ինը մղոն է։

ԵԶԱԿԱՆ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկի զինուորական քննադատը, Քիմպըրլիի ազատումէն շատ առաջ, յօդուած մը հրատարակած է ուր սա եզական գուշակութիւնը կայ.

«Կարելի է որ եթէ Անգլիացիները ու Պօէրները որոշած են իրենց յատակագիծը գործադրել, հանդիսատես պիտի ըլլանք իրողութեան մը։ Անգլիական բանակ մը, Լորտ Ռոպէրթսի հրամանատարութեան տակ, պիտի յառաջանայ Օռանժի անկախ պետութեան մէջ, մինչդեռ Պօէրները ետին պիտի հաստատուին Քարէյնսպրկ Գլուխին մէջ։ Անշուշտ կացութիւնը այնչափ հաճելի պիտի չըլլայ Անգլիացիներուն. հազիւ թէ Քիմպըրլիի ու Մէյֆքինի ազատումը նուազ անհաստատ պիտի ընէ այդ կացութիւնը։»

ԵՐԵՔ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Լոնտոն, 20 փետր. — Զրոյց կայ թէ Անգլիացիները յաջողեր են Քրոնեէ զօրավարին նահանջի գիծը կտրել դէպ ի Պլէօմֆոնթայն։

Տէյլի Նիւզ կ՚իմանայ թէ Անգլիացիները կարեւոր դիրքեր գրաւեր են Քոլէնզոյի մօտ։

— Սըր Ռըտվէրս Պուլլըր կը հեռագրէ թէ Անգլիացիները գրաւեր են Քոլէնզոյի ամբողջ գիծը մինչեւ Իլօ. Նէսթ։ Հարթ զօրավարը տիրեր է Քոլէնզոյի։ Պօէրները թեթեւ ընդդիմութիւն մը ըրեր են։ Հարթ զօրավարին յառաջապահները այս միջոցիս Թուկէլայն կ՚անցնին Քոլէնզոյի մօտ։ Պօէրները կատարեալ նահանջի մէջ են։ Կ՚երեւայ թէ Պօէրները Քոլէնզոյէն Լէտիսմիթ տանող երկաթուղիի ճամբուն վրայ գտնուած դիրքերը բռնած են և իրենց յետապահները շատ տկար են։

— Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը լուր չունի Ֆրէնչ ու Քէննի Քիլլի զօրավարներէն։ Աննպաստ սպառազաներէ կը վախցուի։ Լոնտոնի մէջ մեծ անձկութիւն կը տիրէ։

Քիմպըրլի.—Քիմպըրլիի շրջակայքը Պօէրներէն ոչ ոք կը տեսնուի։ Անգլիացիները Տրոնֆիլտի մօտ բանակետղ մը գրաւեցին ուրկէ հեռացած էին Պօէրները։ Թնդանօթներ և ռազմամթերքներ ինկան Անգլիացիներուն ձեռքը։

Պերլին.— Լոնտոնէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն Տոյչէ Զայթունկի թէ Լորտ Ռոպէրթս կիրակի օրը պարտաւորուեր է առժամաբար ընդհատել դէպի Մոտտէր-Րիվըրի հիւսիսային կողմը կատարած յառաջխաղացութիւնը, վասն զի թշնամին շարժումներէն տեղեկութիւն չունէր և անձրեւներու հետեւանքով ճամբաները անանցանելի էին։

Արունտէլ.— Բրէթորիւս հրամանատարը, ինչպէս նաեւ վիրաւորեալ երեք ուրիշ Պօէր սպաներ այսօր յանձնուեցան Պօէրներուն։

ԼԷՏԻՍՄԻԹ

Տուրպանէն կը հեռագրեն.—Ռիւթէրի թղթակիցը որ Լէտիսմիթէն փախած է, սա տեղեկութիւնները կու տայ քաղաքին կացութեանը վրայ իր մեկնած միջոցին.

Շաբթուս սկիզբը կատարուած կատաղի թնդանօթաձգութիւն յաջորդեց մեծ անդորրութիւն մը։ Ոչխարները կ՚արածուէին այն բարձունքներուն վրայ, ուր քանի մը օր առաջ հարիւրաւոր ռումբեր կը պայթէին։ Սըրիոն Քոբի հիւսիսային կողմէն Պօէրներու ամուր բանակետղեր կը տեսնուէին, ինչ որ ցոյց կու տար թէ մտադիր չէին այդ դիրքերէն հեռանալու։ Լէտիսմիթի անգլիական զինուորները շատ յուսավրէպ եղան տեսնելով որ Սըր Ռըտվըրս Պուլլըր չերեւար։ Ամէն ոք, սակայն, վստահութիւն ունէր թէ քաղաքը պիտի դիմանայ։ Ընդհանուր ձանձրոյթ կը պատճառէին ձիու և ջորիի միսերը։ Աղեւաալի ու թանկջի դէպքերը քիչցան բայց սովորական տենդը թեթեւապէս աւելցաւ։ Աւասիկ Լէտիսմիթի մէջ ուտելիքներու գինը.— 12 հատ հաւկիթ՝ 45 ֆր., վառեակ մը 23 ֆր., տուփ մը շաքարեղէն՝ 15 ֆր., տուփ մը խտացեալ կաթ՝ 10 ֆր., ծխախոտի լիպրան 112 ֆր., ուիսքիի սնտուկ մը՝ 3,635 ֆր.։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՓՂԱՆԻՍՏԱՆ.—Պոմպէյէն կը հեռագրեն շաբաթ օրուան թուականով.—Քապուլէն առնուած վերջին լուրերը լաւ են։ Ցնծութեան սկիզբները կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէր հոն։ Էմիրին մօտ ո և է ռուս պաշտօնեայ չըկար։ Աֆղանիստանի Էմիրին և Հնդկաստանի փոխարքային միջեւ խիստ բարեկամական յարաբերութիւններ կան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Տէյպա հետեւեալը ստացած է Լոնտոնի իր թըղթակիցէն.

«Անգլիացիներուն ամբողջ ուշադրութիւնը գրաւած է հիմա պատերազմը, որով ուրիշ խնդիրներու համար շատ քիչ կը հետաքրքրուին։ Անոնց համար այս միջոցիս տեղերը հարաւային Ափրիկէ կը գտնուի՝ Քարէյնսպրկ Գլուխին և Ջանպէզի մէջտեղը։ Հետեւաբար լրագիրները մեծ դժուարութիւն կը քաշեն իրենց ընթերցողներուն ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար աշխարհի միւս կէտերուն վըրայ։ Թայմզ կը փորձէ իր հայրենակիցներուն ծանուցանել Ռուսիոյ նպատակները կեդրոնական Ասիոյ մէջ։ Բնականաբար սքանչելի միամտութեամբ մը կ՚ընէ այդ զեկոյցը և կ՚ըսէ.—Ռուսիոյ կողմէ Լա Հէյի մէջ կազմակերպուած խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին նշանաւորմէկ արդիւնքն է մեծ բանակ մը ղրկել Ռուսիոյ սահմանագլուխին մէկ կէտը Հերաթէն 50 մղոն հեռաւորութեամբ, ուր տեղական ոեւէ պատճառ չկայ յարձակումներու և չփոթութեանց դէմ պատրաստ գտնուելու համար։ Կ՚երեւայ թէ Թայմզ այնպէս կը նկատէ որ Թրանսվալի պատերազմը՝ նոյն այն Դեսպանախորհուրդէն ետքը որուն Անգլիա ալ մասնակցեցաւ՝ նշանաւոր բան մը չէ և ընդհակառակը անոր բնական հետեւութիւնն է։ Թայմզ այն տեսակ նրբամտութեան մը ու տրամաբանութեան մը ապացոյցները կու տայ որուն և ոչ մէկ հասարակ մահկանացու կը հասնի։ Թայմզ շարունակելով կ՚ըսէ. «Այդ իրողութիւնը կը նշանակենք և բնաւ պիտի չմոռնանք զայն։ Ասիկա ազդարարութիւն մը կրնայ համարուիլ Ռուսիոյ համար։» Թայմզ կասկածելի գտնելով գերման կառավարութեան ընթացքը, կ՚ըսէ.

«Շահեկան է դիտել թէ Գերմանները որոնք այդ կողմերը չունէր ձեռք անցուցած են փափաքող ենիրենց լրագիրներուն միջոցաւ յայտարարել թէ բնաւ չեն վախնար Պարսկաստանի մէջ ռուսական ազդեցութեան աւելնալէն։ Ժամանակը ցոյց պիտի տայ թէ վստահութեան այդ ապահովութիւնները ո՛ր աստիճան անկեղծ են։ Հիմակուհիմա պէտք է պատրաստ ըլլանք ամբողջ աշխարհի դէմ պաշտպանելու մեր շահերը հարաւային Պարսկաստանի ու ծոցին մէջ։ Բացի ազդեցութեան խնդրէն, որ միշտ կարեւոր է կեդրոնական Ասիոյ մէջ, անգլիական ո և է նախաբար ներուած պիտի չստանայ երբ թող տայ որ անգլօ-հնդիկ վաճառականութեան և Եւրոպայի հետ մեր հաղորդակցութեանց համար այդչափ կարեւոր տեղեր ձեռքէ հանուին։»

«Թայմզին այս վրդովումները չափազանցուած են. բայց եթէ կացութիւնը այսչափ մութ գոյներով չներկայացնէ, հասարակութիւնը՝ հարաւային Ափրիկէի պատերազմով զբաղած՝ շատ կարեւորութիւն պիտի չտայ կեդրոնական Ասիոյ մէջ և ուրիշ տեղեր պատահածներուն։»

ՌՈՒՍԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ.—Ռուս կառավարութեան պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ Կայսրը վաւերացուցած է հետեւեալ վճիռները զորս տուած է Բեդերսպուրկի զինուորական շրջանակին դատարանը մասնաւոր գումարման մը մէջ.

Տօնի Խազախներու բանակէն զօրավար Բլովայք դատապարտուած է զըրկուելու ազնուականութեան տիտղոսէն, իր աստիճաններէն, պատուանշաններէն, չքադրամներէն ու քաղաքային իրաւունքներէն. նաեւ Թոմսք նահանգը (Սիպերիա) տարագրուելու։ Այս դատապարտութեան պատճառ եղած է ոճիր մը զոր գործած է՝ Կայսրուհիին անձնապահ Խազախներուն հրամանատար եղած ատեն։ Գնդապետ Բօբով նոյն պատիժներուն դատապարտուած է՝ Կայսրուհիին անձնապահ Խազախներու հրամանատարի օգնական եղած ատեն գործած մէկ ոճիրին համար։ Նաեւ ուրիշ սպաներ ալ կան դատապարտուած։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ Երեսփ. Ժողովին մէջ ելմտացոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած միջոցին, պատերազմական նախարար Կալիֆէ զօրավարը յայտարարեց թէ իր պաշտօնարանին թնդանօթաձիգներու ճիւղին տեօրէն Տըլուա զօրավարը հրացան մը հնարած է որ մինչեւ հիմա գտնուածներուն ամէնէն ալ գերազանց է։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Բէքինէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Չինու Կայսրը երկուշաբթի օրը իր ներկայութեանը ընդունեց է դեսպանական մարմինը։ Մայր Կայսրուհին ներկայ չէ գտնուեր է այդ ընդունելութեան։

—Շանկայէն առնուած անցեալ ուրբաթ Լոնտոն հասած հեռագիրներ ցոյց կու տան թէ Չինու մէջ բարեկարգութիւնը, բնիկներու ապահովութիւնը, մանաւանդ օտարականներու համար, միշտ անդոհացուցիչ վիճակի մէջ է և թէ օտարականներուն դէմ յարձակումները օր օրի կ՚աւելնան։ Անցեալ ուրբաթ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Հնդկաստանի նախարար Լորտ Ճ. Համիլթըն ծանոյց թէ Պիրմանիոյ և Չինու սահմանագլուխի գծման յանձնաժողովէն անգլիացի երեք սպաներ, շաբաթ մը առաջ, Մէնկէն գիւղին մէջ յարձակում մը կրեր են չուկայ մը այցելած ատեննին։ Անոնց երկուքը սպաննուեր են և մէկն ալ շատ մը վէրքեր ստացեր է։ Մէյկէն գիւղը անգլիական հողէն քիչ հեռու կը գտնուի այն տեղը ուր հիմա սահմանը կը գծուի։ Հնդկաստանի կառավարութիւնը կը քննէ այս խնդիրը թէ հա՞րկ է հրամայել յանձնաժողովին առժամաբար վերադառնալ անգլիական հողի վըրայ։ Լորտ Համիլթըն յայտարարեց թէ Հնդկաստանի կառավարութիւնը, զինուորական գումիսէրին հետ համախորհուրդ, հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ։

Պէրլինի Ռոյթ գործակալութիւնը հեռագիր մը ստացեր է ծանուցանող թէ փետր. 11ի կիրակի օրը Քաուճի հարաւային կողմը գտնուած երկաթուղիներու շինութեան գրասենեակներուն վրայ ըմբոստներ յարձակեր են և ամէն բան կողոպտեր են։ Պաշտօնեաները կրցեր են Քիաօ Չէու ապաստանիլ։ Կառավարիչը անմիջապէս Ձինկ-Թաուէն զինուորներ ղրկեր է Քիաօ-Չէու։ Նաեւ հրամայեր է Քաուճի գտնուող Մասմէ հարիւրապետին, յարաբերութեան մտնել տեղւոյն մանտարինին հետ և ազդու միջոցներ ձեռք առնել՝ նեղչփոթութիւնները դադրեցնելու համար։

Շանկայէն Պէրլին ուղղուած ուրիշ հեռագիր մըն ալ կը ծանուցանէ թէ անցեալ ուրբաթ Բէքինի մէջ հրամանագիր մը հրատարակուեր է, որով Քանկ Եու-Վէյը եւ Լիանկը ողջ կամ մեռած բռնողին ու չինական իշխանութեանց յանձնողին հարիւր հազար թաէլի պարգեւ մը կը խոստանայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Նոյէ Տոյչէ Ալկեմայնէ Զայթունկ իբր անհիմն բոլորովին կը հերքէ Բարիզի լրագրի մը այն հրատարակութիւնը որ կը վերաբերի Գերմանիոյ նախարարապետ Հօէնլոէ իշխանին և Պէրլին այցելող Ֆրանսացիի մը տեսակցութեանը, որ բարեկամական յարաբերութիւններ ունին իշխանին հետ։ Գերման թերթը կ՚ըսէ թէ նախարարապետը ո և է Ֆրանսացի չէ ընդունած. նաեւ չէ արտասանած սա խօսքը. «Ահ, եթէ Ֆրանսա ուզէր։»

ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ օդերը շատ գէշ կ՚երթան։ Գետակները չափազանց կը յորդին վերջին անձրեւներուն հետեւանքով։ Ողողումներէ կը վախցուի։ Ուինտսորի մէջ Թէմզի ջուրերը շատ բարձրացած են. կարելի է որ քաղաքին ցած մասերը ողողուին։ Ծովը միշտ ալեկոծուած է։ Օսթէնտի և Տուվրի մէջ շաբաթ օրն ալ շոգենաւային երթեւեկութիւն չկատարուեցաւ։ Քալէի ու Տուվրի և Ֆուլշինկի ու Ֆօլքէսթոնի միջեւ շոգենաւները շատ դժուարութեամբ կ՚երթեւեկեն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ մէջ ու շրջակաները ողողումները աւերումներ գործեցին վերջերս։ Ինը հոգի խեղդուեցան։ Եղած վնասները 500,000 տոլար կը հաշուուին։

ՆՈՐ ՀՐԱՑԱՆ ՄԸ.— Անգլիոյ կառավարութիւնը նոր հրացան մը պիտի ընդունի որ հիմկուան գործածուածներէն աւելի դիւրաւ կը լեցուի և արագաձարուած է։

Պ. ՄԻՔԷԼ.— Գերմանիոյ ելմտական նախարար Պ. Միքէլի համար կ՚ըսուի թէ Ջրանցքին ծրագիրը քուէարկուելէն ետքը, քաղաքական կեանքէն քաշուելով Ֆրանքֆորթ պիտի հաստատուի, ուր տուն մը գնած է։

ՊԷՐԼԻՆԻ մէջ, անցեալ ուրբաթ շատ ձիւն տեղալով հաղորդակցութիւնները և թրամուէյի ու հանրակառքի երթեւեկութիւնները դադրեր են։

Ազգ. Օսմ. Կայս. Պանքայի

1890ի 4 առ 100 Օսմանեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ թիւ 8 կտրոնները այդ պարտաթուղթերուն — որոնց պայմանաժամը կը լրանար 1894 մարտին— որոնք մինչեւ 1900 փետր. 29—մարտ 13 ներկայացուած չըլլան վճարուելու համար, պիտի ջնջուին։

Կ. Պոլիս 17 փետր. 1900　　　2—12

«ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ»

192 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 192

Բերայի կեդրոնը, և «Սիթէ տը Բերա» շէնքին անկիւնէն հաստատուող այս նոր դեղարանն որ դեղագործութեան արուեստին ամէն կատարելութիւններով օժտուած է, իր դեղերուն զտութեամբ, թարմութեամբ և դիւրամատչելի գիներով օգտակարապէս կըներկայանայ կրկին հասարակութեան և իր վաղեմի յաճախորդաց։

Դեղարանին տէրը Հ. Եմիրզեան քանի տարիներէ ի վեր ծանօթ է իր Կ. Պոլսոյ Սուլթան Մահմուտի Դամբարանին դիմաց ունեցած մեծ դեղարանովը զոր ամբողջ ջովին ծախած եւ այս նորն հիմնած է։

Դեղարանին վրայ խորհրդակցութեան սենեակ մը յարգելի բժշկաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է և դեղարանը մինչեւ կէս գիշեր բաց է։

512　　　8—25

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Ելմտական նախարարութեան հանրային պարտքի հաշուակալի օգնական անուանուեցաւ նոյն դիւանին տեսուչ Րիզա էֆ.։ Զաթալճա գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Գըրքէհըրի հաշուակալ Իպրահիմ Էտհէմ էֆ.։

—Գրատուններու քննիչ անուանուեցաւ կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովին անդամ Հայրէթ էֆ.։

—Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ տօքթ. Անասթաս պէյի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ Բ. Դրան ոստիկանութեան առաջին գումիսէր Ահմէտ էֆ.ի ու կայս. անձնապահ գունդին ճարտարապետներէն Թագւորեան Յովսէփ էֆ.ի և Սալիսէի աստիճան՝ որդւոյն Անդրանիկ էֆ.ի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Համա գաւառին կառավարիչ Ապտիւլկանի փաշայի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Բարիզէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ ծանուցեր է Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի թէ Վեհ. Սուլթանը Շէֆգաթ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Հանրապետութեան նախագահին կնոջ՝ Տիկին Լուպէի։

—Բարիզէն առջի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ 26 հոգիոց սեղան մը տուեր է ի պատիւ օսմանեան պատուիրակութեան։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ, դեսպանատան պաշտօնատարները և Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնսթան։

—Իմթիազ պատուանշանին յանձնուած օրը Էլիզէի պալատան մէջ ի պատիւ օսմ. պատուիրակութեան տրուած հացկերոյթին ատեն Նախագահ Պ. Լուպէի աջ կողմը բազմեր է Ճէվատ պէյ ու ձախ կողմը՝ Ապտուլլահ փաշա։ Տիկին Լուպէի աջ կողմը՝ օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ և ձախ կողմը՝ արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ օսմ. պատուիրակութեան անդամներէն Թեվֆիգ պէյ, օսմ. դեսպանատան պաշտօնատարներէն Նապի պէյ, Մուզաֆէր պէյ և Լեւոն պէյ Գարաքէհեա։ Նաեւ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպան Պ. Քոնսթան։ Զինուորական նուագածուներու խումբը անընդհատ նուագեր է։

—Իմթիազ պատուանշանի յանձնման պահուն օսմանեան դեսպան Միւնիր պէյ նախ Պ. Լուպէի ներկայացուցեր է օսմ. պատուիրակութիւնը, յայտարարելով որ Վեհ. Սուլթանը ամէնէն մեծ պատուանշանը նուիրած է Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահին։ Ետոյ օսմ. պատուիրակութեան պետ Ճէվատ պէյ խօսք առնելով ըսեր է թէ շատ երախտապարտ է և պատիւ մը կը համարի իրեն որ իր Օգոստափառ Վեհապետին կողմէ այսչափ կարեւոր պաշտօնի մը կ՚արժանանայ Ֆրանսայի Հանրապետութեան յարգելի Նախագահին մօտ։ Ապա յառաջացեր է Ապտուլլահ փաշա, ներկայացնելով Իմթիազի պատուանշանը որ մանիշակագոյն և օսմ. զինանշանով զարդարուն երկու պահարանի մէջ դրուած էր։ Ճէվատ պէյ այդ պատուանշանը, Պէրաթը ու Վեհ. Սուլթանին նամակը յանձներ է Նախագահ Պ. Լուպէի։ Պահարանին մէկուն մէջ դրուած էր Իմթիազ պատուանշանը և միւսին մէջ՝ ոսկի և արծաթ չքադրամները։ Պ. Լուպէ պատասխանելով օսմ. պատուիրակութեան, խնդրեր է Վեհ. Սուլթանին մատուցանել իր շնորհակալութիւնները՝ Ն. Վեհափառութեան կողմէ Ֆրանսայի նկատմամբ ցոյց տրուած այս բարեկամութեան համար։ Պ. Լուպէ պահ մը ուրիշ սենեակ մը քաշուեր և Իմթիազ պատուանշանը կուրծքէն կախելով նորէն վերադարձեր է ընդունելութեան սրահը։ Նախագահը այդ միջոցին Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանները յանձներ է դեսպան Միւնիր պէյի և օսմ. պատուիրակութեան անդամներուն։ Քիչ ետքը օսմ. պատուիրակութիւնը ներկայացեր է Նաեւ Տիկին Լուպէի։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ.— Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Պասթ երեկ իրիկուն սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցաւ դեսպանական մարմինը։

—Ռուսիոյ դեսպանը այս իրիկուն և կիրակի սեղան մը պիտի տայ։

—Իտալիոյ դեսպանը, առջի իրիկուն սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան Հոլանտայի ու Ռումանիոյ դեսպանները և ուրիշ հրաւիրեալներ։

—Անգլիոյ դեսպանը ու Լէտի Օ՚Քօնոր այս գիշեր սեղան մը պիտի տան։

—Հելլենական դեսպանին կինը Մավրոկորտաթօ իշխանուհին երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։ Դեսպանը ու պաշտօնատարները շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւաբաժնին նոր հրամանատար ծովակալ Պիրիլէվ Իզմիր պիտի ուղեւորի։ Զաբոռեկց մարտանաւը Իզմիր պիտի երթայ ծովակալը առնելու։

ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ.—Մոնիդէօր կ՚իմանայ թէ Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր պէյի ամսաթոշակին վրայ յիսուն ոսկիի յաւելում մը եղած է և Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Համիտ պէյինն ալ՝ քսան։ Պուքրէշի օսմ. դեսպան Քեազիմ պէյի ամսաթոշակը եւ աւելցած է։

ՏՈՔԹ. ՔԱՆՏԷՐ, Անատոլուի երկաթուղիներու տեսչութեան խորհուրդին

նախագահը, երէկ Պէրլինէն մայրաքաղաքս ժամանեց: Ընկերութեան գլխաւոր պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով բարի գալուստ մաղթեցին:

ՔԱՐԱՓՆԵՐՈՒ Պոլսոյ կողմին նորաշէն մասը՝ մաքսատան առջեւէն մինչեւ Էմին Էօնիւ՝ երէկ քննուեցաւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, Քաղաքապետութեան ու Ընկերութեան ճարտարագէտներուն կողմէ և շինութիւնները կատարելապէս գոհացուցիչ նկատուեցան: Առժամեայ ընդունելութեան ձեւակերպութիւնները քանի մը օրէն պիտի կատարուին:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Կ. Պոլսոյ գերման գաղթականութեան մէջ կազմուած նաւատորմի ընկերակցութիւնը մարտ 1ին (Ն. Տ.) գումարում մը պիտի ունենայ: Դեր ծովակալ Քալաու ֆոն Հոֆէ փաշա պիտի խօսի՝ Գերմանիոյ նաւատորմը աւելցնելու պէտքին վրայ:

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Պասրա հասած անգլիական շոգենաւի մը մէջ ժանտախտի դէպք մը պատահած ըլլալով, շոգենաւը քարանթինայի ենթարկուեր է:

ՔԼԷՄԱՆԹԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ և Սաքս-Քօպուրկ-Կոթայի Ֆիլիբ իշխանը երկուշաբթի օրը Սոֆիայէն ճամբայ ելան դէպ ի Վիեննա: Ֆերտինանտ իշխանը մինչեւ Զարիպրոտ ուղեկցեցաւ իր մօրը ու եղբօրը:

ՄԱՂՆԻՍԱՅԻ Ռէժիի տնօրէն Պուլլի էֆ. նոյն պաշտօնով Միտիլլի փոխադրուեցաւ:

ԱՃՈՒԽ.—Պուլկարիոյ Իսքրէց և Սմոկլէֆ անուն տեղերը մօտերս ածուխի հանքերու շահագործման պիտի ձեռնարկուի:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ բամպակի գինը ինկաւ. նաեւ շաքարի գինը՝ Անգլիոյ մէջ:

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա, առջի օրը, ռուսական դեսպանատունը գնաց և այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Զինովիեվի:

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Մաքսային վերատեսուչ Նազիֆ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է՝ մաքսային գործառնութիւնները աւելի կանոնաւորելու մասին խորհրդակցութիւններ կատարելու համար:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ շոգենաւ մը, Ֆիւրսթ Պիզմարքէն աւելի խոշոր, Նիւ Ինկլէնտ մօտերս Նիւ Եորքէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի գայ երեք հարիւր զբօսաշրջիկներով:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏԸ.—Օսմ. զինուորականներուն համազգեստներուն համար նոր փոփոխութիւններ եղած են: Հետեւակներու սպաները զոյգ կոճակով բաճկոն միայն պիտի հագնին: Թէ՛ սպաներուն և թէ զինուորներուն կոճակներուն վրայ, մահիկ ու աստղ պիտի գտնուի: Երիզներն ալ բոլորովին կարմիր պիտի ըլլան: Թէ՛ սպաները և թէ զինուորները կարմիր ու միաձեւ ֆէս պիտի դնեն՝ կապոյտ ծոպով: Հագուստները սեւ չուխայէ պիտի ըլլան: Սուրերը եւ սուինները Մաւզերեան ձեւով պիտի ըլլան, որոնց գօտիին վրայ իւրաքանչիւր զինուորին պատկանած գունդին ու վաշտին թիւը պիտի գրուի: Սյս փոփո- [illegible]

ՄԻՏԻԼԼԻ քաղաքին մէջ օդային կազ գործածելու համար, կայս. Իրատէ մը համաձայն, 50 տարուան մենաշնորհ տրուեցաւ վերաքննիչ ատեանի անդամ Իսմայիլ Հագգը պէյի և վաճառական Սթավրօ էֆ.ի:

Բ. ԴՌՌԸ հաւանեցաւ Լոնտոնի սերպ դեսպան Պ. Միաթովիչի Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանուելուն:

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Իգտամ կ'ըսէ թէ ապրանքներու բարձրանալը և առեւտրական տագնապին Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ զգալի եղած ըլլալը պատճառ պիտի ըլլան որ շատ մը վաճառականներ իրենց պարտքը ժամանակին չկրնալով վճարել, սնանկութիւն հռչակելու պիտի ստիպուին:

—Նոյն թերթը կ'իմանայ թէ Ղալաթիոյ մէջ գոհարավաճառ Պ. Շ. Վարփլման սնանկացեր է, բայց սնանկութիւն հռչակելէն առաջ իր ապրանքները պահեր է:

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատեանի պատժական ճիւղին անդամ Նէչէ պէյ հուգուգի ճիւղը փոխադրուած և անոր յաջորդած է հուգուգի ճիւղին անդամ Թովմաս էֆ. Խորասանճեան:

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ համար Ֆրանսայէն ելեկտրական կարգ մը գործիքներ բերուեցան:

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանին եղբօրորդին Նասրուլլահ խան երէկ Հիճազ ուղեւորեցաւ:

ԳՈՂՑՈՒԱԾ ԿԱՊԵՐՏ ՄԸ.— Մաքսատան մէջ վերջերս վար դրուեցաւ կապերտ մը որ կ'ենթադրուի թէ Պոլսոյ մեծ մզկիթներէն մէկուն կը վերաբերի: Այդ կապերտը ղրկուեցաւ Էվգաֆի պաշտօնատունը, ուր քննութեան ձեռնարկուած է: Կ'ըսուի թէ այդ կապերտը գնուած է Մահմուտ Փաշայի կողմը հրեայ վաճառականէ մը:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ գերմանական առեւտրական սենեակ մը պիտի հաստատուի:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը կատարեր է Մարիութի մէջ շինուած երկաթուղիին բացումը: Այդ գիծը, որ 15 քիլոմէթր երկայնութիւն ունի, գերման ընկերութեան մը կողմէ շինուած է: Խտիվը առաջին կառախումբով Մէքս հասեր և շնորհաւորեր է ճարտարագէտները ու յանձնառուները:

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ հաշւոյն Լոնտոնէն գնուած երկու խոշոր շոգենաւեր՝ մէկուն անիւները քովէն և միւսին՝ ետեւէն, քանի մը օրէն Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամանեն: Ասոնք մինչեւ Թրիէսթէ պիտի երթեւեկեն:

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութիւնը արտօնուեցաւ հանգանակութիւն կատարել՝ երաշտութենէ նեղուող երկրագործներուն համար, վասն զի երկրագործական պանքան թէեւ փոխատուութիւն ըրած է, սակայն եղած պէտքին չի համապատասխաներ և պանքան ատկէ աւելի բան մը ընելու կարող չէ:

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԾՆՈՒՆԴ ՄԸ.— Մալիւմաթ կ'իմանայ թէ Էտիրնէի Թանթգալէ անուն տեղը հրեայ կին մը խոզ մը ծներ է որ օր մը ետքը մեռեր է: Կինն ալ տասը օր ետքը մեռեր է:

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.—Արսլանեան Յարութիւն էֆ.ի սեպհական Շէրէֆ անուն 396 թոնօ տարողութեամբ առագաստանաւը, որ հանքածուխ բեռցած Էրէյլիէն [illegible]

ՖԻԼԻՊԷի մէջ օտար հպատակ մը իր կինը հանրատունի մը կը ծախէ: Կինը երբ այդ տունը կը յանձնուի, կը զգայ ո՛ւր գտնուիլը ու կը սկսի պոռալ: Ոստիկանութիւնը իմանալով կինը այդ տեղէն կ'ազատէ ու էրիկը կը ձերբակալէ:

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Լ. Հէրըլտ կը պատմէ թէ երկուշաբթիէն երեքշաբթի գիշեր Թագսիմ Ալըքը փողոցին մէջ երեք տուներ կողոպտուեր են, ուր կը բնակէին Իտալիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Մածծա, Օսմ. Պանքայի պաշտօնեաներէն Պ. Քարթալի և Զարիֆի Պանքային արկղակալ Պ. Միլիոթի: Գողերը երկու սանդուխով մտեր են այդ երեք տուները: Պ. Քարթալիի տունը մտնողները բաւական արծաթեղէն հաւաքած էին, երբ Պ. Մածծայի տունը գտնուող գողերը սուլեր են. ատիկա փախչելու նշան մըն է եղեր: Արդարեւ Պ. Մածծայի սպասուհին տկարութիւն մը զգացած ըլլալով տան վարի յարկը իջած էր դեղ առնելու համար: Սպասուհին ձեռքը լամպար մը բռնած ըլլալով գողերը կարծած էին թէ իմացուած է: Ասոր վրայ գողերը առանց շատ բան տանելու փախեր են: Պ. Մածծայի տունէն արծաթ գօտի մը և Պ. Քարթալիի տունէն ալ ժամացոյց մը ու արծաթ տուփ մը գողցեր են:

ԱԶԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուագուրդի կը դնէ հետեւեալ հայթայթումները.

Օտարի համազգեստներ
Բեռնակրի համազգեստներ

որոնց օրինակները հանրութեան տրամադրութեան տակ պիտի դրուին, վերջնական նուագուրդէն 31 օր ետքը առանց ծախքի Օսմ. Հանրային Պարտքի Պոլսոյ կեդրոնին յանձնուելու համար:

Առժամեայ նուագուրդը տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ 14/26 փետրուար 1900, չորեքշաբթի ետքը, ժամը 2էն մինչեւ 3 (Ր. Ե.):

Վերջնական նուագուրդը, առ նուազն հարիւրին 3 զեղչով, տեղի պիտի ունենայ առժամեայ նուագուրդին փակուած օրուան յաջորդող երեք օրերուն մէջ:

Երրորդ օրը, չորեքշաբթի ետքը մինչեւ ժամը երեք, առաջարկութիւնները պիտի ընդունուին:

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն նուագուրդի մասնակցիլ, պէտք է Հանրային Պարտքի վարչութեան կեդրոնին քով աւանդ ձգեն հայթայթուելիք իրերուն արժէքին հարիւրին 10, իբր երաշխաւորութիւն իրենց առաջարկութեան:

Նուագուրդին մասնակցելու խնդրագիրները պէտք է Հանրային Պարտքի կեդրոնին մատուցուին կնքուած ծրարով՝ որուն մէջ պէտք է նաեւ գտնուին կտոր մը այն աստառէն՝ որով յանձնառուն պիտի շինէ վերոյիշեալ համազգեստները:

Այդ աստառի կտորին վրայ յանձնառուն մասնաւոր նշան մը պէտք է դնէ: Յանձնառութեան տետրը այսօրուընէ սկսեալ տրուած է հանրութեան տրամադրութեան տակ: Ամէն ոք կրնայ ներկայանալ մատակարարութեան ճիւղը, չորեքշաբթի երկու ժամ առաջ սկսելով մինչեւ չորեքշաբթի երեք ժամ ետքը: (Ընդհ. Տնօրէնութիւն)
1—2

* * *

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ չորս առ հարիւր Բրիւրիթէ պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ 1890 ապրիլ 15/27ի կայս. հրամանագրին 14րդ յօդուածին համաձայն, իրենց պայմանաժամին աւարտելէն մինչեւ վեց տարի չգանձուած կտրոնները անվաւեր պիտի ըլլան: Հետեւաբար վերոյիշեալ պարտաթուղթերուն 7 թիւ կտրոնները, որոնց պայմանաժամը աւարտած է 1894 մարտ 1/13ին, մինչեւ 1900 մարտ 13 (Ն. Տ) եթէ չգանձուին, Հանրային Պարտքի վարչութեան կողմէ եկամուտ պիտի արձանագրուին:

—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը կը ծանուցանէ օսմ. հանրային պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ նկատելով որ 1900 տարին Նոր Տումարին համաձայն՝ սովորական է և Հին Տումարին համաձայն՝ նահանջ, որով, ամբողջ տարին համար Թուականներու տարբերութեան փոփոխութիւն մը առաջ կը բերէ, ուստի Օսմ. Հանրային Պարտքի փոփոխեալ պարտաթուղթերուն տոկոսի կտրոնները, որոնց պայմանաժամը մինչեւ հիմա մարտ 1/13 ու սեպտ. 1/13 էր, ասկէ վերջը պիտի ըլլան մարտ 1/14 ու սեպտ. 1/14: Հետեւաբար 1900 մարտ 1/14էն սկսեալ նոյն պարտաթուղթերու 33 թիւ կտրոնին համար հարիւրին կէս տոկոս մը պիտի վճարուի: Վճարումները պիտի կատարուին կտրոնին մէջ նշանակուած քաղաքներուն մէջ մինչեւ 31/13 օգոստ. 1900:

—Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդը իր 1899 դեկտ. 4 թուական ազդով ծանոյց օսմ. Հանրային Պարտքի պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ 1881 դեկտ. 3/20ի կայս. հրամանագրին 5րդ հատուածին 5րդ յօդուածին համաձայն, 1894 1/13 մարտին պայմանաժամին աւարտող կտրոնները եթէ մինչեւ 1900 մարտ 12 չգանձուին, անվաւեր պիտի ըլլան ու օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան հասոյթ պիտի արձանագրուին: Արդ, 1900 տարին Թուականներու տարբերութեան մէջ փոփոխութիւն մը առաջ բերած ըլլալով, վարչական Խորհուրդը անհրաժեշտ կը նկատէ վերոգրեալ ազդը ուղղել, ծանուցանելով պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ վերոյիշեալ կտրոնները պիտի գանձուին մինչեւ յառաջիկայ մարտ 13 (29 փետր. Հ. Տ.):

Կ. Պոլիս 19 փետր. 1900

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽԱՊԱՅԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ինչպէս երէկ ծանուցած էինք արդէն, այս օրուան Թղթատարով Ատանա կը ղրկուին Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան վերաբերեալ հրահանգները ինչպէս նաեւ Խապայեան Տ. Սահակ եպիսկոպոսի պաշտօնին մասին Դատական Նախարարութեան կողմէ Ատանայի Վսեմ. կուսակալին ուղղուած յանձնարարագիրը: Ս. Պատրիարք Հայրը, Պատրիարքարանի երկու դիւանապետներուն հետ՝ որոնք իրենց հետ տարած էին Խառն Ժողովի ատենագրութիւնները, երէկուան ամբողջ օրը զբաղեցաւ Խապայեան Տ. Սահակ եպիսկոպոսի պաշտօնին վերաբերեալ պաշտօնաթուղթերու և հրահանգներու վերջնական կարգադրութեամբը ու խմբագրութեամբը:

Միւս կողմէ, կը լսենք թէ նախընթաց օր Ազգ. Պատրիարքարանին կողմէ Խապայեան Սրբ. զանի ուղղուած հեռագիրը որ Սրբազանին կը յանձնարարէր փութով Ատանա երթալ և հոնկէ ստանալ իր պաշտօնին վերաբերեալ բոլոր պաշտօնաթուղթերն ու հրահանգները, անպատասխանի մնացած է մինչեւ այսօր: Արդէն ասկէ առաջ գրած էինք թէ չի՛ կարծուիր որ Տ. Սահակ Սրբազան կարենայ անմիջապէս ճամբայ ելլել, քանի որ թէ՛ Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը և թէ՛ նոյն ինքն Խապայեան Տ. Սահակ Սրբազան ամէն առթիւ յայտարարած էին թէ պէտք էր օր առաջ Երուսաղէմ՝ իրենց ձեռքը հասնէին Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան վերաբերող պաշտօնաթուղթերը և հրահանգները, որպէս զի Խապայեան Սրբազան իր պաշտօնին մասին լիովին գիտակից ըլլալով ճամբայ ելլէր:

Ամէն պարագայի մէջ կը յուսացուի որ այսօր վաղը Երուսաղէմէն այս մասին հեռագիր մը հասնի Ազգ. Պատրիարքարան:

Պատրիարքարանի կողմէ 50 ոսկի յատկացուած է Խապայեան Տ. Սահակ եպիսկոպոսի, իբր ճամբու ծախք:

—Նպաստից Յանձնաժողովը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ որոշած է նպաստից սնտուկէն 50 ոսկի յատկացնել Ուրֆայի եկեղեցիին վերաշինութեանը համար:

Նոյնպէս որոշած է 10,000ական օրինակ տպագրել տալ Միացեալ Մայրենի Լեզուի Ա. Բ. տարիներէն, որովհետեւ նոյն օրինակները աւելի շատ սպառում ունենալով, յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին համար պատրաստ գտնուածները կրնայ ըլլալ որ չբաւեն:

—Ս. Պատրիարք Հայրը վաղուան Խառն Ժողովին պիտի հաղորդէ այն կարգադրութիւնները զորս ըրած է Կիլիկոյ կաթողիկոսական ընտրութեան մասին, Խառն ժողովի վերջին նիստին մէջ տրուած որոշմանց համեմատ:

—Յառաջիկայ երեքշաբթի օր տօն Ղեւոնդեանց Ս. Քահանայից, Կրօն. Ժողովը չպիտի գումարուի: Միւս երեքշաբթի ալ Բուն Բարեկենդանի պատճառաւ դարձեալ չպիտի գումարուի Կրօն. Ժողովը:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Պետրոս պէյ Խորասանճեանի ընդ. Օրիորդ Գոնի Էսաեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս.

Ազն. Տէր և Տիկին Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Բարսեղ էֆ. Հալաճեան, Տէր և Տիկին Տոքթ. Եաղուպեան էֆ. և Սարգիս էֆ. Թաշճեան 216ական ղրուշ:

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 փետր.—Այսօր հրատարակուած լուրերը շատ չեն և տարտամ են: Գալով Լորտ Ռոպէրթսի գործողութեանց, կ'ըսուի թէ Քրոնժէ զօրավարը պաշարուեր է Բաարտէպէրկի (Օռանժ) աշրէնկայքը:

—Զիվլէն կը հեռագրեն թէ անգլիական բանակը փետր. 21ի առտուն Թուկէլան անցեր է Նաւակամուրջներու միջոցաւ: Անգլիացիները ետ մղեր են Պօէրներուն յետսապահները:

—Լորտ Ռոպէրթս կը շարունակէ յառաջանալ դէպ ի Պլէօմֆօնթէյն:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ համաձայնութիւն մը գոյացած է Գերմանիոյ ու Թրանսվալի միջեւ: Գերմանիոյ կայսրը, վճռական ճակատամարտէ մը ետքը, հաշտութիւն պիտի խնդրէ:

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր Գերմանիոյ դեսպանը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Լորտ Սոլզպէրիի հետ: Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ այդ դիմումը նախաշաւիղն է մեծ տէրութեանց միջնորդութեան մէկ փորձին:

ԼՈՐՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտերու Ժողովը ստուար մեծամասնութեամբ մերժեց ծրագիր մը որով կ'առաջարկուի զինուորագրութեան համար վիճակ ձգելու դրութիւնը հաստատել:

ԱՆԳԼ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճէյմսընի արշաւանքին վրայ վիճաբանութիւնները շարունակուեցան: Երկու արմատական երեսփ. Պ. Պ. Թոմաս ու Իվէնս բանաձեւ մը պիտի ներկայացնեն պահանջելով մանրազնին քննութիւն մը 1895ին Թրանսվալի դէմ նիւթուած դաւադրութեան մասին: Պ. Չէմպըրլէն ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ բնաւ մասնակցութիւն չունի Ճէյմսընի արշաւանքին:

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՏԵԱՆԸ

ՓԱՐԻԶ.—Գերագոյն ատեանը լսեց ոստիկանութեան տեսուչ Պ. Լէբինի և նախորդ տեսուչ Պ. Պլանի վկայութիւնները: Յետոյ լսուեցան Պ. Մառսէլ Հապէրի ներպաշտպան վկաները որոնք հաւաստեցին թէ ամբաստանեալը հանրապետական է: Միջադէպ չպատահեցաւ:

VIN & SIROP DE DUSART

Բժշկութիւնը յոյսը չի կտրեր այսօր կուրծքի հիւանդութիւնը բժշկելէ: Մատը վէրքին վրայ դրած է, Թոքերուն մէջ շատ պզտիկ պասիլ մը ներկայութիւնը հաստատուելով. այդ պասիլը կ'ապրի ի միաս քնատութեամբ, յոգնութեամբ, հիւանդութեամբ և կամ ժառանգականութեամբ հիւծած մարդոց: Այդ պասիլին ազդեցութիւնը կը ջնջուի հիւթեղ սնունդով մը, որ ամբողջացած է ամէնէն բնական, ամէնէն դիւրամարս տարրով, որ է լաքթօֆօսֆաթ տը շօ: Այս է Տիւզառի գինիին և օշարակին յարաճուն յաջողութեան պատճառը. այս բաղդրութիւնները, որ շատ կը գնահատուին, ոյժ կու տան հիւանդին, անոր ախորժակը բանալով, և զանոնք կը բժշկեն:

Ամէն մարդ գիտէ Վիշի Էթայի աղբիւրներուն անունը. աղբիւրներ՝ որոնք Վիշիի համբաւը շինած են և որոնք կը կոչուին Սէլեսթէն, Կռանտ Կրիլլ և Օբիթալ: Անոնց համբաւէն օգտուելով, կարգ մը վաճառականներ ուրիշ ջուրեր կը ծախեն անոնց տեղ: Որպէս զի յաճախորդները չխաբուին այդ կեղծերէն, Վիշիի ջուրերուն ընկերութիւնը իր շիշերուն վրայ դրած է կապոյտ նշանակ մը՝ վրան Վիշի Էթա գրուած՝ զոր գնորդը պէտք է պահանջէ իբր նշան վաւերականութեան:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր նորէն բարձրացումներ: Երէկ այնչափ կարեւոր բարձրացումներէն վերջ, սակարանի շրջանակներուն մէջ այնպէս կը կարծուէր թէ փոքր յետաշրջում մը կ'ունենան գինները, բայց ընդհակառակը, ոչ միայն չինկան և ոչ միայն տկար չմնացին, այլ և բարձրացան, ու մանաւանդ անգլիական Քոնսոլիտէն և Թրանսվալը անգլիական յաջողութեանց համընթաց կ'երթան:

—Թրանսվալը հոս կը գնեն 67 ֆր.ի, մինչ Բարիզի Սակարանին մէջ կ'արժէ 68 ֆր.: Այս տարբերութեան պատճառը կայ. տեղական հայաթերթի մը մէջ հոս Բարիզի չափ գին չենք տար Թրանսվալի, եայլն, ըսածին պէս չէ: Աժան գիներով հոս մեր հրապարակը շատ մը Թրանսվալ գնած էր և երբ ներկայ բարձր գինները տեսաւ, սկսաւ ձեռքէ հանել շահով, և հետեւապէս ծախողները շատցան, որով Բարիզի հետ եղած տարբերութիւնը գրեթէ ափառ եղաւ:

—Այս շաբթու հաշուեյարդարումով Քոնսոլիտէի համար 52 ու կէս ղրշ. և Երկաթուղիի համար ալ 32 ու կէս սանթիմ, երկուքն ալ ռէբոր եղան:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	01
Ամէնէն բարձր գին	»	26	07 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	— 1/2
Ռումէլիի Երկթ. գոց.	ֆր.	127	87 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	129	—
Ամէնէն վար գին	»	127	37 1/2
ԲԱՑՈՒՄ 10 Փետր.			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	26	05
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	128	37 1/2
Օսմանեան		433	50
Ռէժի		291	—
Օսմ. Պանքա		13	06
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		2	34
Աօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Օ. Ո.	0	08
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	10
Թրամուէյ բաժնեթ.		677	1/2
» ժուըիսանս		2.5	
» պարտաթ.	ֆր.	183	
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	471	—
Թրանսվալ	»	67	—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ [illegible]			
20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	30
Անգլիական ոսկի	»	110	21
Քօլ էմփէրիալ	»	90	
Փրեմից	»	[illegible]	09
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	14
Մէթալիք	»	96	10
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.		59

ԻԼԱՆ
(Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ Նեզարէթինտէն)

Բոսթա վէ Թէլէկրաֆ Նեզարէթի Տէրսաատէթ միւլհագաթ միւրաքիպլիկին Անատօլը ճէհէթինին կէլէճէք [illegible] օն ալթը սէնէսի Թամմուզը իպթիտա թէրթիպաթընտան օլարագ միւպաեաասը [illegible]
Ֆի 7 Շուպաթ, սէնէ 315 537

—)(6)(—

ՆԻՔՈԼ ՄԷՅՐՍ

ԿՌԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Ա. ՄԱՍ

[illegible]

[illegible]

կը նետէր ճակատն ի վար սահող մազի խոպոպները:

Աչուըները անօրինակ փայլով մը կը վառէին:

—Կ'ուզէք գիտնալ, ըսաւ յանկարծ թէ ի՞նչ պիտի ընեմ այս սնտուկին մէջի Փաքիրը, անանկ չէ՞: Սնտուկը կ'ուզեմ հետս Կոնտաբուր տանիլ և սրբարանին մէջ իր տեղը դնել՝ Քալիի տօնախմբութեան օրը,

—Իսկ Փաքի՞րը, հարցուց Բէնսօնէ:

—Անոր տեղը պիտի անցնիմ:

—Անոր տեղ քահանայապե՛տ, աղաղակեց Բէնսօնէ՝ որուն զարմանքը սահման չունէր:

—Ո՛չ իր պաշտօնը, այլ իր տեղը միայն: Կ'ուզեմ որ արթննալուն պէս, սովորական արարողութիւններով զիս իր տեղը քնացնէ, որպէս զի ես ալ կարենամ անցընել եօթը տարուան շրջանը: Պալիրօսը, ինչպէս տեսաք, անա՛նկ կը տրամադրէ որ Սուքրիանա յաջորդ մը ունենայ. և այդ յաջորդը ե՛ս պիտի ըլլամ:

Պահ մը լռութիւն տիրեց:

Տոքթէօռին գաղափարը ա՛յն ատենճան տարօրինակ և անսպասելի էր որ Բէնսօնէ վայրկեանի մը չափ անանկ կարծեց թէ երազի մը խաղալիկ եղած է:

Իսկ Միս Տէպօրա կու լար՝ առանց ձայն հանելու:

Տոքթէօռը շարունակեց.

—Պէտք է գիտնաք որ կեանքի արուեստական ժամանակաւոր դադարեցման մասին ըրած ուսումնասիրութիւններս առաջ տանելու և լաւ վախճանի մը հասցնելու համար երբեք ասկէ աւելի գեղեցիկ առիթ մը չպիտի ներկայանար: Ա՛խ, այս սնտուկը: Քսան տարուան ուսումնասիրութիւնը անոր չափ օգտակար չպիտի կրնար ըլլալ ինծի:

Ու մինչ Բէնսօնէ և Տէպօրա զարմացմամբ զինքը կը դիտէին, Պ. Թոքսըն աւելցուց.

—Ծրագիրս պատրաստած եմ արդէն: Քալիի տօնախմբութիւնը ասկէ ճիշդ չորս ամիս ետքը պիտի կատարուի: Երեք օրէն Նիւ Եորքէն ճամբայ պիտի ելլենք: Արդէն Քրինարտ ընկերութենէն երեք հոգինոց մասնաւոր խուց մը վարձած եմ, մէկ խուցը ինծի, երկրորդը քեզի, սիրելի Տէպօրաս, և երրորդն ալ սնտուկին համար՝ ուրկէ բնաւ չպիտի ուզեմ բաժնուիլ բովանդակ ճամբորդութեան միջոցին: Երբոր Լիվրբուլ հասնինք, անկէ ուղղակի Հնդկաստան կ'ուղղուինք, և ես մեծ յոյս ունիմ որ մէկուկէս ամիսէն կը յաջողինք Պոմպէյ գտնուիլ:

Տէպօրա արտասաթոր աչքերով հօրը նայեցաւ և ըսաւ.

—Թող ձեր ուզածին պէս ըլլայ, սիրելի հայրս, միայն թէ, առաջուց ըսեմ, այդ ճամբորդութիւնը բնաւ չպիտի կրնայ զիս ուրախացնել. և ինչպէ՞ս կ'ուզէք որ ուրախանամ, քանի որ սա տխուր վստահութեամբ ճամբայ պիտի ելլեմ թէ հայրս մահուան պիտի առաջնորդեմ:

—Բայց սիրելի զաւակս, ինչո՞ւ ատանկ խօսքեր կ'ընես. բացատրեցի արդէն թէ ես իմ հաշիւներս ըրած եմ, և թէ կատարելապէս վստահ եմ որ եօթը տարուան որոշ շրջանը անցնելէն ետքը պիտի կրնամ արթննալ:

—Ինչպէ՞ս:

—Շատ պարզ է, սիրելի Տէպօրաս. միակ մարդը որ կրնայ տալ ինծի Նիրվանական քունը՝ այս Սուքրիանան է: Արդ, երկու պարագայ կրնայ պատահիլ. կրնայ ըլլալ որ Սուքրիանա չարթննայ որոշուած օրը. այն ատեն բնականաբար մէկ կողմ կը թողում իմ փորձս. բայց եթէ երբեք այդ որոշուած օրը Սուքրիանա արթննալու ըլլայ, ան ատեն ես ալ ինչո՞ւ իմ կարգիս ինքզինքս չքնացնեմ, քանի որ ապահովութիւնը պիտի ունենամ եօթը տարի ետքը արթննալու:

—Բայց հայր, մեզի պէս դո՛ւք ալ լաւ կը տեսնէք թէ այս սնտուկին մէջ դիակ մը միայն կայ: Նոյն իսկ, ենթադրենք թէ մասնաւոր հրաշքի մը շնորհիւ այդ դիակը կարենայ վերակենդանանալ. բայց այդ մարդուն աղանդակիցները պիտի ուզե՞ն որ օտարական մը իրենց գաղտնիքներուն թափանցէ, Ա՜հ, սիրելի հայրս, պիտի սպաննեն զձեզ, և ես ալ պիտի մեռնիմ զգալիք վիշտէս:

—Տէպօրա, չպիտի սպաննեն զիս, պատասխանեց Պ. Թոքսըն: Պէտք է գիտնաս որ Նիրվանականները ինծի շա՛տ երախտապարտ պիտի ըլլան՝ իրենց տանելուս համար այդ սնտուկը՝ զոր կորսուած կը նկատեն: Ու եթէ նոյն իսկ պաշտպանի մը պէտք ունենամ հոն, հաւատա՛ որ այդ պաշտպանս պիտի ըլլայ նոյն ինքն Սուքրիանա որ զիս պիտի քնացնէ:

(Շարունակելի)

ԷՔԻԹԱՊԼ

Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութիւն կենաց
Աշխարհիս էն հարուստ և էն հզօրը

Տնօրէն Թուրքիոյ, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Անանիատի խան

Ի դէպ մահու ապահովագրութիւն
Միայն 20 տարեվճարով
Մահուան պարագային տարեվճարը կը դադրի
(Vie 20 primes)

ՕՐԻՆԱԿ

Տարիք 35. գումար 100,000 ֆրանք ի դէպ մահու վճարելի

Ուրիշ ընկերութեանց Թարիֆի համաձայն տարեվճարն է	Ֆր. 4140
Էքիթապլ ընկերութեան » » »	» 3408
Տարեկան տարբերութիւն ի նպաստ Էքիթապլի	Ֆր. 732
20 տարուան մէջ » » »	» 14640
100ին 5էն բաղադրեալ տոկոսով	» 25414

Այսինքն աւելի քան 6 տարեվճարի խնայողութիւն մը
Ի ՆՊԱՍՏ ԷՔԻԹԱՊԼԻ

489

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ձգտահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 Ֆր
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ կից (Նոր փողոց Մոստաքա)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՏՕՐ ԲԷՐՊԷՆ 524

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻխ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 27,000,000
Պահեստի դրամ	» 52,002,500
Տարեկան հասոյթ	» 70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով: 514
Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Անանիատի խան. 20 21 22

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
ՍԻՐՕ Տ'ԻՓՕՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ

SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և Թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը եւն, Թոքախտաւորներու Թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն: Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ:

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

(Եանի քորնէյլրոթ կայք շուկը, Պիր Ջզգատեանց դիմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաժիկ ցաւած ակռաներն մէկ անգամէն կը լեցնէն. ցաւով դիմելու և ծամծամելու ակռաներուն պայմանաւ:

Նորահնար նըյութներով, ճօշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, ըլլան շինութիւնն զօտեղէն, ոսկեղութեամբ, և ոսկե արծաթաւուրեան երաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թրծիքրոպիւշ գործելու և ամենակատարելագործեալ արզանիներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Տ. Գ. Խաչատուրեանը կիրակի օրերն ալ, (ժամը 4ը ս) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (ժամը 4ը ետք) հիւանդ կընդունի Բերայի գործատեղին: 197

Գաւառացիներ կրնան գրել, իրենց բնակարանն, թիւ 1 Խաչատրեան փողոց.

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով:

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքնին կը Թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, Թունաւոր մեքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը Թունաւորեն զայն: Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, եւն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ: Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի:

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ:

479 9—26

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պղպղատ ու քինինն է: Պղպղատը արիւնը կը Թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ: ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 Ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է Ֆրանսական կառավարութենէն: Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի:

ԸՆՏԻՐ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆ ՄԱՌԱՆ

Ղալաթիա, Նուսուճ Իզեթին խան թիւ 2 եւ Մախրիզիւղ Խեամիրեան Միհրան էֆ.ի մթերանոցը

Սուքիասեան էֆ. ծանօթ հայ գինեգործ, այս ձմեռ եւս ի վաճառ հանած է նախորդ տարիներէ աւելի ընտիր տեղական գինիներ սպիտակ և կարմիր, զեղչեալ գիներով:

Սուքիասեան զուտ գինիներու յատկութիւնը վկայեալ է արդէն համբաւաւոր բժիշկներու կողմէ. կ'արժէ գործածել նոր տարւոյ սեղաններու վրայ, նոր ոյժ և ոգեւորութիւն ստանալու համար:

498 19—20

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Բօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Ռարֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարզելլօ	3709	Ֆիբբօ	1735
Արքօսդօ	2377	Ֆրաօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միբբոտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պաօտնօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինդօ	3720	Միլօ	1057	Սոէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Ֆալրօ	2383	Հօրազիօ	3600	Մօնդէպելլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Ֆրաքօ	1718	Համլէթ	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Ֆինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրբօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էալրօ	2454	Ժասոնօ	5540	Օթէօ	4100	Թոլէտօ	1470
Պէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիլնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Պօլիվօրօ	1337	Էրազօ	1481	Ժիլէօ	1053	Օրլանտօ	1595	Ուրպինօ	2439
Պամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Ժօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1687	Վասրօ	1944
Չազօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Ժօվինօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1283
Չիքակօ	3729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2228	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Ռինալտօ	1683	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիզանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1739		

Քօնիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 13ին և 27ին հոս կը սպասուի:

Դիմել առ գործակալս Ճ. ՀՊԼՑ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւմթ խան, Ղալաթիա 377

ԳԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն: Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խփլտան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել: Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍՔԻՔԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները: Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը: Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍՔԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար: Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ: 497 10—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարեք 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը): Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, ուրով իր գրասենեակներն ժամանակաւոր փոխադրուած են Նոտր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42:

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պաշարատ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.: Ապահովագրութիւն որ կը գոյէ 4,545,160,943 Ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն:

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կրաւական Ընկերութիւնն և որոց կը վերադարձին Ընկերութեան բոլոր շահերը: Եթէ մասնակից էք, և կամ ապառին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները: Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք բոլոր հասուէ թարեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
192 Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ԼԱՆՔԸՌ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած
147 միլիոն.	գումար 239 միլիոն:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմօն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն:
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
1899 Նոյեմբեր 10էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

1 33 Պօյճ. Ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 20
1 30 Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սԹն. պօյճ. պշկ. 39
2 15 Պօյճ. Ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. 45
2 15 Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 40
3 — Մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշ. (բաց ի ուրբաթէ) 37
3 15 Ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պշկ. 43
4 — Պօյճ. Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ) 39
4 45 Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սԹն. մրրկ. Ր. հիս. պէպէք արն. գրչ. օրթ. պշկ. 34
5 — Մրրկ. Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ) 44
5 30 Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ. 3
6 45 Պէյզ. ենք. գանլ. մրրկ Ր. Ա. հիս. գանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. օրթ. Գզկ. սկյուտ. 20
7 — Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սԹէն. մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկ. 21
8 15 Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. պէյզ բշպճ. չպք. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. սկյուտ. 43
9 — Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սԹէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ արն Գրչ. օրթ պէշկ 45
10 35 Մրրկ. արն. (բաց ի ուրբաթէ) 46
11 — Ենմ. մէզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. մրրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. օրթ. պէշկ: 34

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

1 30 Ա. հիս. գնտ. վնիք. չնկ. պէյլ. Գզկ. 33
1 45 Պէյզ. բշպճ. չպքլ. գանլ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. 21
2 15 Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. (բաց ի ուրբաթէ) 44

[Այս շոգենաւը ուրբաթ եւ կիրակի օրերը Պշկթ. եւ բոլոր լուր օրերը Սկտ. պիտի հանդիպի]

2 15 Պէյզ. բշպճ. ենիք. գանլ. մրրկ. Ա.հիս. գնտ. պէպ. վնիք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. 44
2 45 Ր. Ա. զվ. ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. պէյզ. բշպճ. չպք. գնլ. Ա. հիս. գնտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պշկ. 17
4 — Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ: (բաց ի ուրբաթէ) 45
5 — Պէյզ. բշպ. չպքլ. գնլ. Ա. հիսար գնտ. (սովորական օրերը Սկտ. եւ միւս օրերը վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. պէշկ.) 33
5 30 Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ. (բաց ի ուրբաթէ) 40
6 45 Պէյզ. ենիք. գանլ. միրկ. Ր. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. գզկ. սկյուտ. 20
8 15 Ր. Ա. զվզ. ենիմ. մէզպ. պօյք. Թրպ. Պէյզ. բշպ. չպքլ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկյուտ: 43
10 25 Պէյզ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գանտ. չնկլ. պէյլ. պշկ. 37
11 5 Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբաթէ) 20

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

2 — Պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզր. ենիմ. 34
3 — Պէշկ. օրթ. արնվ. Ր. հիս. պօյճ. բաց ի ուրբաթէ 39
3 40 Պշկ. Սկյտ.գզկն. օրթ. պէյլ.չնկլ.արնվ. պէպէք գնտլ. Ա. Ր. Հիս. պօյճ. գնլճ. ենիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ.մզր. ենմ. 21
4 20 Գրչ. արնվ. մրրկ. բաց ի ուրբաթէ 44
4 — Պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզրպ. ենիմ: 35
6 — Պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ.մզրպ. ենմ. Ր.Ա. զավազ 38
7 — Պէշկ. գզկ. պէյ. չէնկ. արնվ. վանտ. Ր. հիսար պօյճ. գնլճ. ենիք. պէյքօզ Թրպ. պէօյ. մէզպ. ենիմ. 45
9 — Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. սԹէն.ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ: 34
9 45 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. մրրկ. բաց ի ուրբաթէ 46
10 15 Մրրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավազ 40
10 20 Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպքլ. բշպճ. պէյզ. Թրպ. պէօյք. մզրպ. 39
10 40 Պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ր.հիս. գնլ. մրրկ. սԹէն. ենիք. բշպ. պէյզ. բաց ի ուրբաթէ 21
11 5 Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ: 43
11 10 Պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. մրրկ. ենիք. պիտի դաղուքակցի բաց ի ուր.է 45
11 35 Ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ: 45
11 50 Պշկ. պէպ. Ր. հիս. սԹէն. ենիք: 37
12 — Պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պօյճ. 20

Կամուրջէն ասիական եզերք

2 45 Պշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիսար գնլճ. չպքլ. բշպ. պէյզ. 33
3 20 Չնկլ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթէ 45
3 40 Սկյուտ. գզկն. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գնտլ. Ա.Ր. հիս. գանլ. մրրկ. ենիք. բշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ր. Ա. զավ: 21
4 30 Պէշ. պէյլ. չնկ. վնք. գնտլ.Ա.հիս. բաց ի ուրբաթէ 40
5 15 Պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպքլ. բշպճ. պէյզզ: 20
9 5 Պէշք. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս. գնլ. բշպ. պյքզ. 37
10 20 Պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլճ. չպքլ. բշպճ. պէյզ. Թրպ. պէօյ. մզրպ. 39
10 25 Պէշզ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք: բաց ի ուրբաթէ 20
10 40 Պէշկ. օրթ. գրչշմ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ր. Ա. հիս. գանլ. մրրկ. սԹէն. ենիք. բշպ. պէյզօզ. բաց ի ուրբաթէ 21
11 — Պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնք. գնտ. Ա.հիս. 38
11 30 Գնտ. Ա. հիս. գնլ. չպզ. բշպ. պէյզ. 44
11 55 Պշկ.գզկն. պէյլ. չէնկ.վնիք.գնտլ. Ա.հիս. 20

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կշ. 8 20 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Կշ. 9 21 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիւրս).
Եշ. 10,22 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ.
Եշ. 10,22 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:
Ուր. 11,23 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի 52

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
» 27ին Սիրֆասի, Մարսիլիայէն,
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
» 28ին Սիրֆասի Անատոլուի եզերք:

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2.կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափին վրայ: Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ուղիղ տեղը երթալ առանց իջնելու Լիվերփուլ և Աղեքսանդրիայ մէջ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Թավանիա	5587	Սարտինիա	3168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	3144
Սքիթիա	4557	Քըբնիպատա	1899
Ալէբբօ	3141	Մարօգգօ	1855
Քէտար	1876	Բամբաանիա	1295
Շէրպուրկ	1614	Լաքաանիա	1295
Գազալանիա	4845		

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 571

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ

Սկիւտարէն Կամուրջ Ժ. Վ.		Կամուրջէն Սկիւտար Ժ. Վ.	
— —		— —	
— —		— —	
1 —		1 25	
1 40		1 50	Գուզկ.
2 —		2 30	
2 35		2 50	
3 —		3 20	
3 35		3 50	
4 —		4 40	
4 40		5 30	Պէշիկթաշ
5 20		6 15	«
5 45	Պէշիկթաշ	7 5	»
6 30	»	7 45	»
7 15	»	8 20	
8 —	»	9 —	
8 45	»	9 40	
9 35		10 15	Գուզկ.
10 15	Պէշիկ. Գապթ.	10 40	»
10 30	Գուզկունճուք	11 —	»
10 55	»	11 25	»
11 15	»	11 50	
12 —		12 —	

513

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՌԵԱՆ